Mai Tuệ Mẫn
Trương Lỗ Quy

Trang Trí CÂY LÁ MÀU TRONG NỘI THẤT

Nhà xuất bản Mỹ Thuật

Trang trí cây lá màu
TRONG NỘI THẤT

Nguyên tác:

"THẤT NỘI THÁI DIỆP HOA HUỆ"

Tác giả: Mai Tuệ Mẫn - Trương Lỗ Quy

Nhà xuất bản: Khoa học Kỹ thuật Thượng Hải - Trung Quốc

MAI TUỆ MẪN - TRƯƠNG LỖ QUY

Biên dịch: Nguyễn Kim Dân

Trang trí cây lá màu

TRONG NỘI THẤT

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

Mục Lục

Lời nói đầu 6

- Khái quát về cây lá màu 8
- Các thao tác điều chỉnh khi trồng tổ hợp cây lá màu trong chậu 17
- Các loài cây lá màu được trồng trong phòng 28

Cây xương bồ lá hoa 28

Vạn niên thanh Quảng Đông 29

Cây lô hội lá hoa 31

Môn lá đen 32

Cây dâu đỏ 33

Cây hoa chúc 35

Cây tước sàng 37

Cây san hô lá đào 38

Thu hải đường ngắm lá 39

Môn lá hoa 41

Điếu kim tuyến 43

Cây lam hoa tiêu 44

Điếu lan 46

Thái diệp thảo 47

Cây chu tiêu 3 màu 49

Cây lê có phụng 51

Vạn niên thanh lá hoa 53

Cây long huyết 55

Cây hoa sen bàn tay 58

Cây hỷ âm hoa 60

Cây nhất phẩm hồng 62

Cây cao su lá hoa 65

Cây đa lá rũ 67
Cây bích lệ lá đốm 69
Cỏ vằn lưới trắng 70
Cây sa ngư chưởng 72
Cây lá đổi màu 74
Cây lông ngỗng tím 75
Cây thập nhị quyển vằn 77
Cây thường xuân đằng 79
Thương đao được đốm đỏ 81
Cây huyết hiện 83
Cây trúc dụ song sắc 84

Lê ngũ sắc 86
Lê tổ chim 88
Cây lộ đầu lá đốm 90
Cây hoa phun khói 91
Cỏ tiêu thảo vỏ dưa hấu 93
Môn Hỷ lâm hồng bảo thạch 95
Cây lãnh thủy hoa 97
Cây hồ tiêu đỏ tím 98
Rau hương trà phương Nam 100

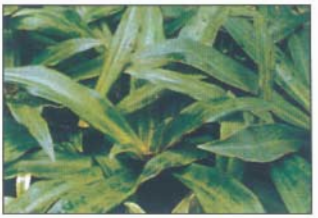

Sâm Nam Dương lá tròn 101
Quyết đuôi phụng lá kiếm 103
Vạn niên thanh tím 104
Lan đuôi hổ 107
Cỏ tai hổ 110
Trầu bà 112
Cảnh thiên thủy bốn hoa lá 114
Cây quyển bách 116
Trúc dụ lưng tím 117
Lê vằn hổ 119
Điếu trúc mai 120
Cỏ chân vịt lá tím 122
Ngọc chưởng sài lá hoa 124
Giải đáp những vấn đề thường gặp khi trồng cây lá màu 127

Lời nói đầu

Cây lá màu nổi tiếng bởi nó được trồng để ngắm lá, vì lá đẹp hơn hoa. Mọi người yêu thích nó bởi nhiều nguyên nhân, trong đó có lẽ vì 4 điểm sau:

***Một là** thời gian thưởng thức dài:*

Đối với các loài cây ngắm hoa, khi hoa nở thì khoe hương khoe sắc, nhưng thời gian từ khi hoa nở cho đến khi hoa tàn nhiều nhất cũng không quá một tháng. Còn cây lá màu tuy hoa không đẹp nhưng lá của nó lại mang đến cho người thưởng ngắm sắc xanh và niềm vui quanh năm.

***Hai là** phong phú về màu sắc và kiểu dáng*

Cây lá màu có gần như tất cả những sắc màu mà bạn có thể tưởng tượng ra. Nói về hoa văn thì đủ là chấm, đốm, ta, mảng... đều có cả. Còn kiểu dáng lá cũng biến hóa đa dạng.

***Ba là** chăm sóc đơn giản, nhanh có kết quả.*

Cây lá màu tuy rất đẹp nhưng những đòi hỏi của nó về ánh sáng, dưỡng chất, đất trồng, v.v... thấp hơn các loài

cây ngắm hoa rất nhiều. Đây là một ưu điểm của cây lá màu khiến số người yêu thích nó ngày một tăng lên.

Bốn là được ứng dụng rộng rãi trong nghệ thuật trang trí hiện đại.

Cây lá màu có khả năng thích ứng rất cao đối với môi trường trong phòng, cộng thêm hiệu ứng nghệ thuật đặc biệt mà nó mang lại khi trang trí. Chính vì thế khi dùng cây lá màu để trang trí nội thất hiện đại sẽ khiến không gian nội thất trở nên tràn đầy sức sống mà những đồ vật trang trí khác không thể thay thế được.

Cùng hít thở, cùng vận động với các loài sinh vật trong tự nhiên, hiện hữu lâu dài bên cạnh chúng ta vẻ đẹp của thiên nhiên – sức hấp dẫn của cây lá màu chính là ở chỗ ấy.

Tác giả

Khái quát về cây lá màu

Màu sắc rực rỡ không kém gì hoa

Khi hỏi lá cây có màu gì, một đứa trẻ không cần suy nghĩ cũng trả lời ngay được: màu xanh! "Lá xanh hoa đỏ", "hoa đẹp cần có lá xanh bên cạnh tôn thêm" gần như là điều hiểu biết thông thường đơn giản nhất.

Cây lá màu trồng tổ hợp trông như một bức tranh phong cảnh

Thế nhưng trong vườn hoa nghệ thuật vẫn có một loại thực

Các cây lá màu trồng tổ hợp trong chậu

Tác phẩm nghệ thuật của tự nhiên

Cây lá màu không đơn thuần chỉ có màu xanh mà còn có nhiều màu sắc khác nhau hợp thành. Sắc màu của lá thay đổi đa dạng.

Cây lá màu trồng trên bồn hoa bằng gang

vật không an phận làm "nhân vật phụ" mà muốn so sánh hơn kém với hoa, đó chính là các loại cây lá màu. Từ trước tới nay, thực vật lá màu đã chiếm được cảm tình của con người bằng sắc lá phong phú. Chúng chẳng chịu thua các loài hoa kiều diễm kia bởi các loài hoa chỉ khoe sắc trong một thời gian ngắn còn chúng lại có thể phô bày vẻ đẹp của mình quanh năm suốt tháng.

Cây lá màu cao thấp xen nhau, phối trí hợp lý

Chậu cây có đường vân là đồ dụng đẹp để trồng các cây lá màu phong nhã

Chúng có các màu như đỏ, vàng, bạc, tím, xám, trắng... đậm nhạt khác nhau. Các hoa văn trên lá thì thiên biến vạn hóa. Loài thì mép lá có nạm những đường viền hoa văn (như Điếu lan viền vàng, Nga chưởng sài hoa lá), có loài thì trải ra theo gân lá, loài thì như những nét vẽ ngang dọc đan xen nhau (như môn lá hoa, Vạn niên

Thường xuân đằng lá hoa trong làn tre và cây Hồng quả phối hợp với nhau tạo nên vẻ đẹp mộc mạc, giản dị

Cây lá màu nổi tiếng: Nhất phẩm hồng; tươi đẹp bắt mắt, tràn đầy không khí ngày Tết

thanh lá hoa, Hải đường chữ thập v.v...), có nhiều loài đốm màu chỉ giới hạn ở một bộ phận nào đó của lá, chẳng hạn ở giữa lá (như Điếu lan kim tâm, Lan lưỡi rồng kim tâm), có loài là tạp sắc (như cây biến lá, Thái diệp thảo); có loài lá màu loang lổ; có loài lại điểm như các đốm sao; có loài thì có các đường vằn xinh đẹp (thập nhị quyển); có loài toàn bộ lá biến sắc (cỏ lông Thiên Nga); có loài là lá mầm hoa màu (loài lê, hoa giáng sinh); có loài thì viền lá, mũi lá, lưng lá, gân lá hoặc cuống lá có nạm màu. Nhiều nhất

Màu xanh dịu mát của lá khiến cho ngày hè trở nên thoáng đãng dễ chịu

Cây lá đổi màu có màu sắc sặc sỡ

là mặt lá loang lổ, điểm xuyết các đốm màu, sợi màu, dải màu, mảng màu, chấm màu, tia màu, quầng màu có màu sắc lạ kì, phong phú, đẹp không tả xiết.

Cây lá màu được con người ví như tác phẩm nghệ thuật có tính diệu kỳ độc đáo của giới tự nhiên. Sự ví von này rất xác đáng bởi trong thực tế cây lá màu mang một vẻ đẹp tràn đầy sức sống và ý vị.

Chúng thích hợp với môi trường trồng trong phòng bình thường. Để giữ vẻ đẹp cho sắc lá, cây lá màu khác với các loài cây sống trong bóng râm khác, nó đòi hỏi nhiều ánh sáng, nhưng không được để ánh nắng mặt trời trực tiếp chiếu vào.

Các hình thức trang trí cây lá màu

Cây lá màu trang trí trong phòng có thể xuất hiện với nhiều hình thức để làm đẹp môi trường trong phòng.

Trồng trong chậu

Đây là hình thức trồng thường thấy nhất. Có thể trồng một hoặc nhiều cây trong cùng một chậu

Cây Thiên niên mộc lạ hoa nổi bật trong phòng với sức sống mạnh mẽ

Một khung cảnh thiên nhiên xinh đẹp, thơ mộng ở ngay trong phòng bạn

(cùng loài hoặc khác loài) đều được. Cho dù có trồng như thế nào thì cây lá màu cũng đều thể hiện được phong thái mềm mại của mình.

Trồng trong lồng và treo lên

Trồng tổ hợp các loài cây lá màu có tư thế rủ xuống với nhau. Những loài cây thuộc dạng này như Điếu lan viền vàng, các loài cỏ chân vịt, cỏ lá màu, các loài Thu hải đường, Trầu bà, Thường xuân đằng, cỏ tiêu, cỏ tai hổ, treo chúng lên chỗ cao, thông qua cấu tứ thiết kế để sáng tạo ra những tác phẩm nghệ thuật có sức sống.

Trồng vào hộp

Trồng cây lá màu vào trong hộp đựng bằng pha lê, bốn thành hộp trong suốt sẽ giúp ánh sáng

Cây Trúc dụ lá hoa phối trí cùng bình gốm Indian trông phong nhã

Một chậu lê 3 màu dạng đường vân trang trí cùng sàn gỗ, rèm cửa sổ v.v... rất là "ăn khớp"

chiếu vào tiện cho việc thưởng ngắm. Vật liệu dùng để trồng cây nên là gốm xốp, vermiculite (khoáng chất bón cây), trân châu nham. Hình dạng của hộp có thể là hình hộp chữ nhật, hình trụ tròn, dạng vò liễn, hình cầu v.v... Cây lá màu trồng trong hộp ngoài đòi hỏi độ ẩm tương đối cao, còn cần phải râm mát, như các loài cỏ tai hổ, cỏ vân lưới, trúc dụ, Thu hải đường v.v...

Trồng trên khay

Căn cứ vào chiều cao, quy cách, tỷ lệ, trồng cây lá màu vào trong đồ đựng dạng khay tương đối nông, khiến cho cây như được sinh trưởng trong vườn hoa vậy.

Trồng trong nước

Tức là trồng trực tiếp cây lá màu vào trong một đồ đựng nước trong suốt, đồng thời cung cấp các nguyên tố dinh dưỡng cần thiết cho cây sinh trưởng. Các loài cây thích nghi với điều kiện trồng trong nước có cây Long huyết, các loài Điếu lan, Lô hội, Lan đuôi hổ, Vạn niên thanh lá hoa, môn Hỷ lâm, các loài cỏ Chân vịt, cỏ lá màu v.v...

Cây la màu mini trang trí trên bàn rất thích hợp

Cây Nhất phẩm hồng là cây lá màu không thể thiếu được vào dịp Giáng sinh và năm mới

Các thao tác điều chỉnh khi trồng tổ hợp cây lá màu trong chậu

Trồng tổ hợp trong chậu nếu thấy lá khô héo, đầu lá quắt lại, lá ra quá dài thì cần phải chỉnh sửa. Khi cắt bỏ những lá khô, những lá biến sắc và lá mọc quá dài, có thể trồng thêm cây Trầu bà màu lá sáng, làm cho tác phẩm trồng trong chậu càng trở nên hoàn mỹ.

DỤNG CỤ

Đất thó hòn dùng cho việc trồng trong chậu, cây giống mới (Trầu bà), vải kẻ ô, thìa nhỏ, thùng ô doa, đũa hoặc que gỗ v.v...

CÁC BƯỚC THỰC HIỆN

① Cắt bỏ lá khô của cây Chu tiêu, nếu tay không bấm đứt được thì dùng dao cắt.

② Cây Chu tiêu và cây Long huyết sau khi được cắt bỏ lá khô, trông rất chỉnh tề và đẹp mắt.

③ Nếu lá cây Long huyết mọc quá dài, có thể dùng kéo cắt tỉa, khi cắt tỉa phải cắt nghiêng để giữ cho hình dạng được tự nhiên.

④ Nếu lá cây Long huyết mọc dài quá và rủ xuống, hình dáng quá xấu thì có thể tiến hành cắt tỉa, đồng thời có thể cắt bỏ phần đỉnh lá khô có màu nâu.

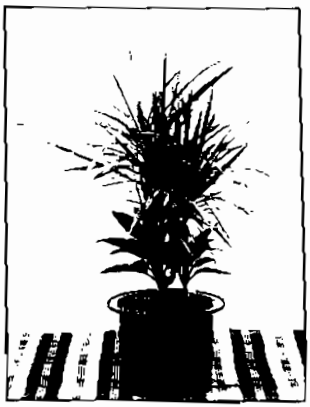

⑤ Cắt tỉa chỉnh sửa xong, cây trông rất đẹp mắt.

⑥ Chú ý không được làm tổn thương bộ rễ, dùng thìa nhỏ bới các hòn đất thó ra, chuẩn bị chỗ cho việc trồng cây mới.

⑦ Điểm trồng cây mới sau khi bới các hòn đất thó ra.

⑧ Chọn chỗ để trồng cây trầu bà.

⑨ Đổ các hòn đất thó vào.

⑩ Dùng đũa hoặc que nhỏ nhẹ nhàng dồn các hòn đất thó vào lỗ trồng.

⑪ Để các hòn đất thó được chắc chắn, có thể một tay nâng chậu, một tay vỗ đáy chậu.

⑫ Trồng xong, tưới nước cho cây, không nên tưới quá nhiều để rễ khỏi bị thối.

⑬ Cắt bỏ các cành lá khô, cắt tỉa chỉnh sửa hình cây mất trật tự, lại trồng thêm cây Trầu bà màu lá tươi sáng, toàn bộ chậu cây bỗng chốc mang lại cho con người một cảm giác mới, sinh động hơn, rực rỡ hơn.

Trồng trong đồ đựng pha lê

Giống cây trồng

Cây bích lệ lá hoa, cây Long huyết v.v...

Trong đồ đựng, cây đa lá rủ có thân cây thẳng đứng, lá xanh rậm rạp đầy sức hấp dẫn, dưới gốc đa, trồng một cây bích lệ lá hoa có lá nhỏ và cây Long huyết có lá to, hình dạng lá, màu sắc lá điểm tô cho nhau, trông rất thú vị.

Trồng tổ hợp trong chậu lớn

Cây trồng

Cây Long huyết, Vạn niên thanh Quảng Đông, môn Hợp quả, Trầu bà v.v...

Giữa chậu lớn trồng cây Long huyết chủng loại khác nhau, xung quanh trồng phối hợp Vạn niên thanh Quảng Đông, môn Hợp quả, Trầu bà có màu sắc đậm nhạt khác nhau, tầng thứ rõ rệt, làm chậu cây càng phong phú.

Ví dụ thực tế về thao tác trồng tổ hợp cây lá màu trong chậu vào mùa hè

Loại cây trồng và dụng cụ: chậu pha lê tròn, bục bàn bằng gỗ, đất thó hòn, cây Bạch phấn đằng, cây Quyết phượng vĩ.

CÁC BƯỚC

① Đổ đất thó dạng hòn vào chậu pha lê với lượng thích hợp.

② Trước tiên trồng cây Bạch phấn đằng có mang bầu đất vào chậu.

③ Trồng cây Quyết phượng vĩ có mang bầu đất vào bên cạnh cây Bạch phấn đằng.

④ Bên cạnh cây Bạch phấn đằng cũng lần lượt trồng các cây Quyết phượng vĩ vào.

⑤ Đổ các hòn đất thó vào các khe giữa các cây với nhau. Công việc hoàn thành.

Trồng trong chậu và tạo hình cây Thường xuân đằng

Cây trồng và dụng cụ: Cây Thường xuân đằng (cố gắng chọn cây mọc dài), dây thép mạ kẽm (nên chọn loại to và cứng), kìm làm vườn.

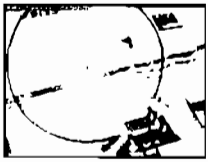

① Lấy một đoạn dây thép dài vừa phải, uốn thành hình tròn, giữ lại một phần dùng để cắm vào đáy chậu.

③ Quấn từng thân dây Thường xuân đằng vào sợi dây thép.

② Cắm hai đầu dây thép vào giữa chậu, chú ý không được làm tổn thương bộ rễ.

④ Tỉ mỉ cắm các thân mọc dài để tạo thành một hình cây đầy đặn.

Ví dụ thực tế về thao tác trồng tổ hợp cây Mỹ Diệp trong chậu

Cây trồng và dụng cụ: chậu, thuốc chống thối rữa, ô sa, rêu, môn Mỹ Diệp, cúc Ngải diệp, cỏ tiêu, cây Lãnh thủy hoa, cây Bảo bảo lệ, cây Hồng diệp đằng.

① Đổ thuốc chống thối rữa vào đáy chậu.

② Đổ đất trùm lên thuốc chống thối rữa.

③ Đầu tiên quyết định vị trí tâm điểm thưởng ngắm, sau đó trồng cây cúc Ngải Diệp bên cạnh cây môn Mỹ Diệp.

④ Trồng cây Lãnh thủy hoa và cỏ tiêu xung quanh cây môn Mỹ Diệp.

⑤ Trồng cây Hồng diệp đằng và Bảo bảo lệ vào, rồi phủ rêu lên 4 phía xung quanh.

⑥ Cuối cùng phủ ô sa lên để làm nổi bật sắc lá tươi đẹp.

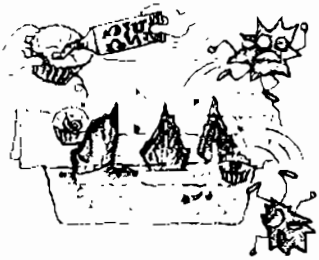

① Cây Thu hải đường ngắm lá, nếu nhân giống bằng cách giâm lá, thì do vi khuẩn dễ gây thối lá giống, nên có thể dùng thuốc diệt khuẩn đổ vào một góc sàng giâm, hiệu quả rất tốt.

② Phương pháp giâm thân cây: chọn phần thân có điểm sinh trưởng để giâm, nhưng không được cắm thân sâu. Trước khi giâm, cần ngâm phần thân được cắt trong dung dịch diệt khuẩn 2-3 phút. Ngoài ra không được để phần thân di chuyển vị trí, có thể dùng que gỗ để cố định.

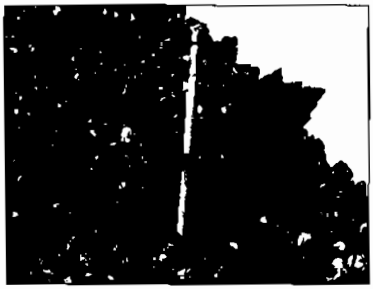

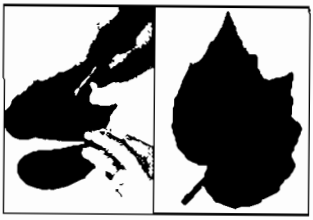

➤ Ngắt lá xuống, giữ khoảng 2cm cuống lá, dùng dao con cắt phiến lá theo các gân lá lớn trên mặt lá.

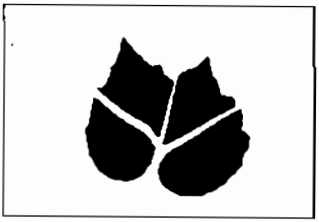

➤ Một chiếc lá sau khi được cắt.

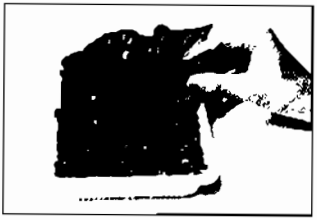

➤ Đổ khoáng chất nuôi cây vào đồ đựng, cắm các lá đã được cắt vào, chú ý không cắm ngược lá.

➤ Cho thuốc diệt khuẩn có tính bốc hơi vào chậu.

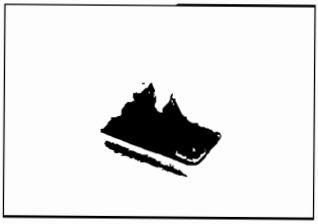

➤ Giâm xong đậy sàng giâm bằng nilông hay các đồ che trong suốt khác.

➤ Khoảng 1 tháng sau, mầm mới sẽ mọc ra từ gốc lá.

Cắt tỉa cây lá màu

① Trước khi cắt tỉa.

② Giữ lại cặp lá dưới gốc cành, còn lại cắt bỏ hết.

③ Sau khi cắt tỉa.

Chiết cây Long Huyết 3 màu

➤ Cây rụng hết lá gốc.

➤ Cắt vòng.

➤ Buộc vòng lại.

➤ Bọc rêu ẩm vào vòng.

➤ Bọc bằng nilông mỏng, phía trên để thông khí.

➤ Sau khi ra rễ thì cắt lấy.

➤ Rồi trồng vào chậu.

➤ Cây mới được chiết.

Các loài cây lá màu được trồng trong phòng

CÂY XƯƠNG BỒ LÁ HOA

Xương bồ là loài cây ưa ẩm, giống như cái tên Latinh của nó "gromineus" = grasslike (tự thảo: giống như cỏ), trông nó rất giống một loài cỏ. Chỉ cần vài hòn đá cuội và một âu nước là cây có thể sinh trưởng được. Các cọng lá nhỏ như sợi xinh xắn hướng lên trên, trông rất bộc trực, đầy khí phách của một bậc chính nhân quân tử. Có nhiều loại Xương bồ như Xương bồ viền vàng, Xương bồ viền bạc, nhưng đáng yêu nhất phải kể đến cây Tiền bồ, chỉ cao 10cm.

Cây Xương bồ thuộc loài xương bồ, họ cây Thiên Nam Tinh. Nguyên sinh ở Trung Quốc, Nhật Bản và Ấn Độ.

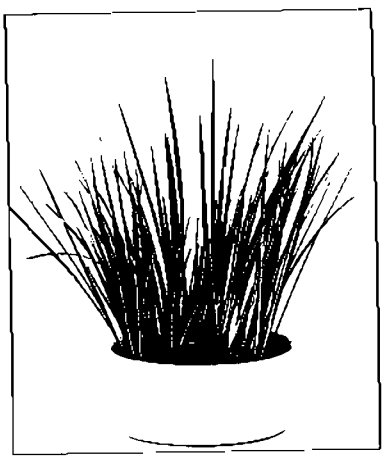

Cây Xương bồ lá hoa

Điều kiện trồng trọt

Trồng nơi sáng sủa hoặc nửa râm, không nên trồng nơi ánh nắng chiếu trực tiếp. Nhiệt độ thích hợp vào mùa đông là 10°C. Vào mùa hè, nên đặt cây nơi sáng sủa, mát và ẩm ướt, tốt nhất là chỗ ao hồ ẩm thấp, đợi đến mùa thu lại chuyển ra ngoài.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Cần tưới đầy đủ nước, không được để khô. Để cả chậu cây trong khay nước nông là tốt nhất. Vào 2 mùa xuân thu, cứ cách 14 ngày lại bón phân một lần; mùa đông cứ 6-8 tuần bón phân 1 lần. Thường đảo chậu đảo đất vào mùa xuân.

Vạn niên thanh Quảng Đông

Nhân giống

Bằng cách tách cây vào mùa xuân.

VẠN NIÊN THANH QUẢNG ĐÔNG

Trên nền lá xanh có điểm xuyết những dải, điểm, đốm, quầng hoa văn v.v... đó là đặc trưng của cây Vạn niên thanh Quảng Đông xinh đẹp. "Ngân hậu", "Ngân đế" là 2 loài đại biểu cho loài cây Vạn niên thanh Quảng Đông. Là loài thân cỏ sống lâu năm, cây cao khoảng 50cm, lá hình trứng rộng, hoa nở xong sẽ kết thành trái mọng màu đỏ.

Cây Vạn niên thanh Quảng Đông thuộc loài Vạn niên thanh Quảng Đông họ cây Thiên Nam Tinh. Nguyên sinh ở vùng Đông Nam Á.

Điều kiện trồng trọt

Trồng trong môi trường râm hoặc nửa râm. Cần giữ ấm cho cây quanh năm, nhiệt độ về mùa đông không dưới 16°C.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Tưới nước cho cây.

Tưới nhiều vào mùa xuân và mùa hè, tưới ít dần vào mùa thu và đông. Vào tháng 3 đến tháng 8, cứ 2 tuần bón phân loãng 1 lần (liều lượng thấp). Đất trong chậu cần giữ cho ẩm, đồng thời cung cấp độ ẩm gián tiếp, nhưng không được phun mù quá nhiều để tránh bệnh đốm lá. Đối với cây con, mỗi năm cần đảo chậu thay đất, khi cây trưởng thành thì tùy tình hình mà quyết định.

Van niên thanh ngân hậu

Nhân giống

Vào mùa xuân, kết hợp với đảo chậu để tách cây làm giống, hoặc vào mùa xuân và hè nhân giống bằng cách giâm ngọn (cách này khá khó).

Chú ý

Loài cây này có một chất rất đặc biệt, có tác dụng kích thích đối với da và niêm mạc, quả của nó độc.

Cây Lô hội lá hoa

CÂY LÔ HỘI LÁ HOA

Lô hội là loài cây trồng trong chậu thịnh hành thế giới. Cây Lô hội lá hoa còn gọi là Lô hội da hổ, là loại cây thường thấy nhất trong loài Lô hội. Lá cây xếp lớp như lợp ngói, các vằn xanh trông giống như một bức tranh trang trí đẹp mắt. Là loài cây nhỏ, cao không quá 30cm. Hầu hết các loài Lô hội sau khi trồng một thời gian rất dài mới nở hoa (khi cây già). Cây Lô hội ngoài giá trị thưởng ngắm ra, còn có tác dụng chữa bệnh rất tốt.

Cây Lô hội lá hoa thuộc loài Lô hội họ cây Bách hợp. Nguyên sinh ở Nam Phi.

Điều kiện trồng trọt

Trồng trong môi trường nắng hoàn toàn (dương tính). Nhiệt độ thích hợp để trồng trong mùa đông là 6-10°C. Vào mùa hè cần đặt chỗ có ánh nắng và tránh được mưa .

Hướng dẫn cách chăm sóc

Mùa xuân đến mùa thu giữ cho đất trong chậu có độ ẩm vừa phải, mùa đông tưới ít nước. Bất cứ mùa nào cũng không được để ngập nước. Vào mùa hè, cứ 2-3 tuần tưới 1 lần, đồng thời cho thêm một lượng nhỏ phân bón giống loại phân dùng cho cây Tiên nhân chưởng.

Nhân giống

Tách nhánh. Khi tách xong thì hong cho khô, sau đó giâm vào trong đất cát pha.

Cây Môn lá đen

MÔN LÁ ĐEN

Cây môn lá đen, lá màu xanh đen, gân lá to màu trắng hoặc trắng bạc, lá và gân lá màu sắc tương phản nhau, trông rất nền nã. Loài cây này nguyên sinh ở vùng nhiệt đới Đông Nam Á. Do sinh ra ở miền nhiệt đới, nên môn lá đen cần nhiệt độ và độ ẩm tương đối cao. Tốt nhất nên trồng cây trong phòng ấm hoặc đặt trên bục cửa sổ căn phòng.

Cây môn lá đen thuộc loài Hải dụ họ cây Thiên Nam Tinh, nguyên sinh ở vùng nhiệt đới Đông Nam Á.

Điều kiện trồng trọt

Trồng trong môi trường nửa râm đến râm hoàn toàn. Cây ưa ấm, nhiệt độ thích hợp quanh năm là 20°C. Vào mùa đông nhiệt độ có thể xuống thấp, nhưng không được dưới 17°C.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Tưới cây bằng nước có độ ấm tương đương với nhiệt độ trong phòng. Từ mùa xuân đến mùa thu cần giữ độ ẩm nhưng không được dầm nước. Mùa đông cây ở trạng thái ngủ, cần hạn chế tưới nước. Từ tháng 3 đến tháng 8, cứ 2 tuần tưới phân loãng 1 lần. Nếu

đặt cây ở chỗ quá lạnh, thân rễ dễ bị thối.

Nhân giống

Kết hợp với đào chậu, nhân giống bằng cách tách cây từ thân rễ.

● **Chú ý**

Trong cây có một số chất không hợp với da. Lá của một số loài có chứa axit cyanyd.

CÂY DÂU ĐỎ

Dâu đỏ là loài cây thân gỗ, có thể cao đến 2m. Lá giống lá dâu, màu xanh gỉ đồng, có điểm các đốm màu đồng cổ, màu đỏ và màu tím. Các loại cây thuộc loài dâu đỏ được trồng nhiều như cây dâu xanh viền bạc có lá màu xanh sáng, viền lá có các vòng vằn màu trắng sữa; cây dâu đỏ lá gần giống hình trái tim màu nâu đỏ, có điểm các đốm vằn màu cọ nhạt; cây dâu đỏ viền nạm, trên lá hình trái tim màu xanh trám hiện lên màu đồng thau, viền lá nạm màu đỏ son; dâu đỏ Ba Tiêu, có màu xanh đồng thau, có điểm các đốm vằn màu đỏ cam và màu đỏ. Tất cả các loại cây dâu đỏ đều rực rỡ rung động lòng người.

Cây Dâu đỏ

Cây dâu đỏ thuộc loài dâu đỏ, họ cây Đại Kích. Nguyên sinh ở vùng nhiệt đới Đông Nam Á.

Điều kiện trồng trọt

Cần ánh sáng đầy đủ, nếu ánh sáng không đủ thì các loài có vằn trên lá sẽ vì thế mà mất đi vẻ đẹp. Cây ưa môi trường ấm, ẩm, vào kỳ cây ngủ đông nhiệt độ cũng không được thấp dưới 15°C. Cây không chịu được khô hạn, nên cần tăng độ ẩm cho cây bằng mọi cách.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Vào thời kỳ cây sinh trưởng mạnh cần tưới nhiều nước, giữ độ ẩm cho đất trong chậu, nhưng không được ngâm chậu trong nước. Vào mùa đông nếu đất trong chậu không khô thì có thể không tưới. Khi thấy bộ rễ chen chúc thì tiến hành thay chậu vào cuối xuân. Cây dâu đỏ sinh trưởng nhanh, mỗi năm phải cắt một lần, ít nhất cũng phải cắt bỏ một nửa số nhánh mới mọc năm trước. Cần phòng tránh bọ cánh cứng và nhện đỏ xâm hại.

Nhân giống

Giâm cành non vào đầu xuân. Vì cành lá mới mọc trông rất tươi đẹp nên cũng có thể dùng làm mầm giống mới cho mỗi năm, còn cây già thì bỏ đi.

Cây hoa chúc

CÂY HOA CHÚC

Hoa chúc (Việt Nam gọi là cây Hồng môn), là loài cây ngắm lá nổi tiếng thế giới. Dịch âm theo tên Latinh của nó thì còn gọi là An tổ hoa. Vì lõi hoa mọc ra từ trong mầm nách giống như những cây nến được nâng trên lụa đỏ (nụ hoa), nên có tên là hoa chúc (nến hoa). Còn những cái tên đẹp như môn hạc lửa, Hồng chưởng (bàn tay đỏ). Môn Hồng hạc là xuất phát từ hình dạng đặc biệt của hoa, nó có đài hoa dài, tấm lá nụ hình trứng màu đỏ tươi còn có lõi hoa màu đỏ cam uốn cong theo hình xoắn ốc, cả chỉnh thể giống như một con hạc có lông màu đỏ đẹp đẽ, khi đỗ lại một chân thì đứng, chân còn lại co lên trên người, đầu thì rúc vào trong cánh. "Lông mao" (tức nụ chất sáp) có bề mặt sáng loáng, thần thái sống động khiến người ta yêu thích. Loài cây này có rất nhiều loại. Các loại nổi tiếng nhất là Hoa chúc (Anthurium andraearum), lá hình trứng tròn, lá mầm dày, bóng như chất sáp, có màu đỏ cam, đỏ chót, trắng và xanh. Lõi hoa mọc thẳng,

màu vàng. Hoa chúc thủy tinh (A. crystallinum), đốt thân ngắn, lá rộng hình trứng, gốc lá hình trái tim; lá dày, mặt lá bóng như nhung có màu xanh, gân lá dạng thủy tinh màu trắng bạc, lưng lá màu đỏ nhạt, nụ hình que. Bộ phận thưởng ngắm chủ yếu là lá. Môn Hồng hạc (A. Scherzerianum), lá mọc thành lùm, chất da, có hình kim to bản dạng bầu dục, tấm lá nụ hình trứng rộng, chất sáp, có mũi ngắn, màu đỏ tươi, lõi hoa màu đỏ cam uốn cong hình xoắn ốc.

Cây Hoa chúc thuộc loài An tổ hoa, họ cây Thiên Nam Tinh, nguyên sinh ở Cô-lôm-bi-a.

Điều kiện trồng trọt

Thích nghi với ánh sáng vừa phải, do đó nên đặt trước bục cửa sổ có ánh sáng chiếu xiên là được. Không được để cách xa cửa sổ quá, vì thiếu ánh sáng lá sẽ dài ra, độ bóng chất sáp trên nụ không đủ. Nhiệt độ để các loài hoa chúc sinh trưởng thích hợp là 18-21°C, cũng có thể chịu được nhiệt độ thấp ở mức 13°C trong thời gian ngắn.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Trong thời gian cây sinh trưởng cần luôn giữ độ ẩm cho đất trong chậu, vào thời kỳ cây ngủ nếu thấy đất khô hãy tưới nước. Loài cây này hầu hết ưa ẩm, do đó cần tìm cách tăng độ ẩm (đặt chậu cây vào trong đĩa nông có chứa đá cuội ẩm hoặc than bùn ẩm, hoặc phun nước lên lá mỗi ngày). Để cây phát triển mạnh thì cứ 2 tuần bón nước phân một lần. Mỗi mùa xuân lại thay chậu cho cây con, vật liệu để trồng là than bùn thô trộn với đất và cát tỷ lệ mỗi thứ bằng nhau. Dưới đáy chậu cần lót gạch vụn để làm tầng thoát nước. Nếu thân cây trĩu xuống thì dùng que tre cắm vào chậu để đỡ.

Nhân giống

Tách cây vào mùa xuân. Mỗi cây con đều phải có rễ và lá.

CÂY TƯỚC SÀNG

Cây Tước sàng gân hoa, còn gọi là Tước sàng gân bạc, Tước sàng đơn dược, là loài cây cảnh trồng trong phòng có lá và hoa rất đẹp. Viền lá liền, lá lượn sóng và cuốn vào trong hình mu rùa. Các đường vằn rộng màu trắng bạc rải khắp mặt lá xanh sáng. Cây nở hoa vào mùa xuân, bông hoa hình Kim tự tháp, cánh hoa màu vàng, mọc chồng lên nhau như lợp ngói, có thể giữ không tàn suốt nhiều tuần lễ.

Cây Tước sàng gân hoa thuộc loài Tước sàng đơn dược họ cây Tước sàng, nguyên sinh ở Braxin.

Cây Tước sàng gân hoa

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa sáng nhưng không chịu ánh nắng chiếu trực tiếp. Vào thời kỳ sinh trưởng mạnh cần nhiệt độ tương đối cao khoảng 18°C trở lên và độ ẩm cao. Khi hoa tàn thì chuyển cây đến chỗ mát mẻ (không dưới 13°C) để cây qua kỳ ngủ nghỉ ngắn ngủi một cách an toàn.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trồng nên là đất cát màu mỡ, thoát nước tốt và tính hơi chua, tơi xốp. Dưới đáy chậu cần có một tầng thoát nước. Trong thời kỳ cây sinh trưởng mạnh, cứ 7-10 ngày bón phân nước một lần,

như thế sẽ làm lá sáng đẹp hơn, hoa rực rỡ hơn. Nhiệt độ qua đông vào mùa đông không thấp hơn 10°C. Vì lá to và mỏng, thời kỳ sinh trưởng tiêu hao nước nhanh nên cần luôn bảo đảm có đầy đủ nước thì mới đáp ứng được nhu cầu của cây.

Nhân giống

Giâm cành, tiến hành vào 2 mùa xuân thu.

CÂY SAN HÔ LÁ ĐÀO

Là loài cây cảnh nội thất dễ chăm sóc. Cây trồng trong phòng cao nhất là 1m, trên mặt lá xanh trải đầy các đốm vàng; nguyên chủng có tên là Thanh mộc, san hô biển đông, lá viền liền. Còn có một số loại ở giữa lá là màu vàng, viền lá màu xanh, hoặc hơn một nửa lá là màu vàng hoặc màu trắng ngà. Cây chịu bóng râm và chịu lạnh rất tốt, dễ coi sóc và cũng dễ nhân giống.

Cây San hô lá đào thuộc loài San hô lá đào, họ cây Sơn chu

San hô lá đào

du, nguyên sinh ở Đài Loan và Nhật Bản.

Điều kiện trồng trọt

Cây chịu râm tốt, sợ nắng gắt, thích hợp với ánh sáng bừng hoặc ánh sáng tán xạ. Ưa đất trong chậu ẩm, thoát nước tốt và màu mỡ. Chống đỡ tốt đối với khói bụi và không khí ô nhiễm. Chịu được rét, nhiệt độ không được cao quá 24°C, độ ẩm tùy nhiệt độ mà tăng giảm phù hợp.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Suốt năm phải tưới nhiều nước, giữ cho đất trong chậu luôn ẩm, nhưng không được để chậu ngập nước. Mỗi tháng bón phân nước bình thường 1 lần, vào mùa xuân tùy tình hình mà thay chậu, hoặc bón thúc phân trên mặt chậu.

Nhân giống

Giâm cành, tiến hành vào mùa xuân hoặc cuối đông tỷ lệ sống cao.

THU HẢI ĐƯỜNG NGẮM LÁ

Thu hải đường là một họ cây khá lớn, có hơn 2000 giống thuần chủng cũng như tạp giao, hình thái, lá, hoa và tập tính thay đổi rất nhiều, người ta thường chia chúng làm 3 loại lớn:

1. Loại rễ chùm, thân trên mặt đất rõ rệt, đứng thẳng, bộ rễ dưới đất bình thường, như loài Thu hải đường đốt tre (Begonia maculata).

2. Loại thân rễ, thân to nằm ngang mặt đất, đốt ngắn, như Thu hải đường vằn màu (còn gọi là Hải đường thiết thập tự – Begonia masoniana), lá hình trứng rộng, có lông gai, trên mặt lá có các đốm vằn màu nâu, chính giữa có một đồ án hình chữ thập (+) màu nâu; Thu hải đường mô diệp (B.rex), lá rộng hình trứng, màu lá rất phong phú, có màu xám bạc, màu đỏ, màu vàng và màu cận xanh tối; còn có loại Hải đường lá phấn xanh và Thu hải đường tai hổ tạp chủng cũng đều nổi tiếng bởi lá rất đẹp.

Thu hải đường ngậm la

3. Loại rễ cục, chủ yếu là Hải đường rễ cục (B. tyberhybrida), phần nhiều là giống tạp giao, hoa to và đẹp.

Thu hải đường thuộc loài Thu hải đường, họ cây Thu hải đường.

Điều kiện trồng trọt

Nửa râm, không thích nghi với ánh nắng chiếu trực tiếp. Tuy nhiên từ giữa thu cho đến mùa đông tốt nhất mỗi ngày nên để ra ngoài nắng 4 giờ trở lên. Nhiệt độ sinh trưởng ban ngày thích hợp là 21-24°C, ban đêm là 16-18°C, mùa đông không dưới 13°C. Ưa ẩm, khi độ ẩm tương đối cao thì cây sinh trưởng tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Vào kỳ cây sinh trưởng mạnh cần tưới nhiều nước, tưới ít nước vào kỳ cây ngủ, khi đất trong chậu khô từ một nửa trở lên thì mới tưới. Trong kỳ sinh trưởng,

cứ 2 tuần tưới 1 lần phân nước tiêu chuẩn. Đảo chậu vào mỗi mùa xuân, dùng đất trồng nhẹ. Dưới đáy chậu cần lót một tầng thoát nước dày khoảng 3cm (dùng ngói vỡ). Cây dễ bị bệnh phấn trắng nên cần định kỳ phun thuốc sâu cho cây.

Nhân giống

Giâm, có thể giâm cành hoặc giâm lá.

MÔN LÁ HOA

Môn lá hoa là một loài cây đẹp trong các loài cây lá màu. Chất của lá giống giấy, có hình chữ S hoặc hình mũi tên, cuống lá dài trực tiếp mọc ra từ thân củ. Sắc lá, vân lá phong phú đa dạng, đẹp đẽ rực rỡ. Có giống thì mặt lá màu trắng, viền lá khảm màu xanh; có giống thì mặt lá màu xanh là chính, các quầng vân điểm theo gân lá; còn có giống thì trong màu xanh nhuộm thêm các hoa văn lá hoa màu đỏ, màu hồng phấn hoặc màu trắng. Kích thước của lá cũng khác biệt

Môn lá hoa

rất lớn, một số giống có lá rất nhỏ, màu lá xanh là chính, dễ chăm sóc. Trong thân củ của môn lá hoa có chứa rất nhiều dinh dưỡng, thời kỳ sinh trưởng là tháng bảy, tháng tám. Thời gian còn lại là kỳ ngủ nghỉ, lá cây khô teo, khi đó có thể vứt đi hoặc giữ lại củ trong chậu, chăm sóc thích hợp, đợi năm sau củ sẽ mọc mầm.

Môn lá hoa thuộc loài Bôi dụ họ cây Thiên Nam Tinh. Nguyên sinh ở Braxin.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa ánh sáng bừng, nhưng không được đặt cây nơi ánh nắng trực tiếp. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 18-24°C. Còn cần phải có độ ẩm tương đối cao. Không đặt cây chỗ gió lùa, vì lá bị gió thổi dễ nhăn lại. Vào kỳ cây ngủ nên để ở chỗ tối có nhiệt độ khoảng 16°C.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Tưới nhiều vào kỳ cây sinh trưởng mạnh, cần luôn giữ độ ẩm cho đất trong chậu. Trong vòng 4-5 tháng từ khi lá cây vàng khô cho đến khi cây ngủ (đầu thu đến đầu xuân) thì tưới ít, mỗi tháng tưới 1 lần là được. Để tăng độ ẩm, có thể đặt chậu cây trong đĩa chứa nước và đá cuội ẩm, hoặc phun nước mặt lá.

Đất trồng nên là than bùn, lót dưới đáy chậu một lớp ngói vụn để thoát nước. Độ sâu khi trồng nên bằng với độ dày của thân củ, thường sâu khoảng 2,5cm, trồng xong bịt chậu bằng giấy bóng để giữ ẩm. Trước khi mọc mầm nên trồng củ vào bùn hoặc trong véc-mi-cu-lit (khoáng chất); khi mọc mầm thì dời sang trồng trong một hỗn hợp giới chất gồm 2 phần đất + 2 phần than bùn + 1 phần phân lót + 1 phần cát mịn. Cũng có thể dùng đất trồng bình thường, đất lá mục hoặc đất than bùn. Trong kỳ sinh trưởng, cứ 2 tuần tưới một lần nước phân thông dụng.

Nhân giống

Tách thân củ nhỏ từ cây mẹ ra để trồng.

ĐIỀU KIM TUYẾN

Cây Điều kim tuyến còn có tên là Cây dây lá trái tim. Từng cặp từng cặp lá nhỏ chất thịt có hình trái tim, trên mặt lá nhuộm các đốm vằn màu xám bạc đung đưa lả tả, trông giống như những chuỗi kim tuyến gắn trên những thân dây leo. Chính vì hình cây rất lãng mạn ấy mà có người đã đặt cho nó những cái tên đầy ý thơ, như "Ái chi liệm" (chuỗi yêu), "tâm tâm tương ấn" (tâm đầu ý hợp) v.v... Hoa nhỏ màu đỏ tím, là loài cây treo trong phòng tuyệt hảo.

Điều kim tuyến thuộc loài Điều kim tuyến, họ cây La Ma. Nguyên sinh ở Nam Phi.

Điều kiện trồng trọt

Có thể trồng được ở chỗ có ánh nắng đầy đủ, sáng sủa hay chỗ nửa râm. Nhiệt độ thích hợp là 16-21°C (nhiệt độ cần thiết cho cây trồng bình thường trong phòng); độ ẩm tương đối là 30%-50% (độ ẩm mà hầu hết các cây trồng trong phòng đòi hỏi).

Hướng dẫn cách chăm sóc

Vật liệu để trồng là hỗn hợp của đất, cát và than bùn tỷ lệ bằng nhau. Trong kỳ cây sinh trưởng cần tưới nhiều nước, nhưng phải đợi đến khi mặt đất khô mới tưới lần tiếp theo. Mùa đông nên để khô. Qua đông trong phòng lạnh.

Nhân giống

Giâm cành hoặc tách cây (tách thân củ).

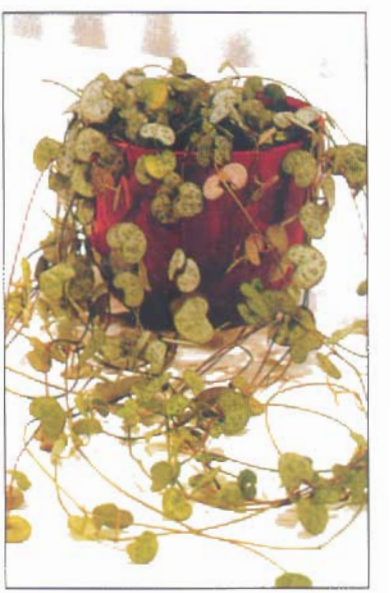

Điều kim tuyến

Trúc dụ lá ngựa vằn

CÂY LAM HOA TIÊU

Lam hoa tiêu là một thành viên trong rất nhiều loài cây ngắm lá, cũng là một loài trong rất nhiều loài thuộc họ cây trúc dụ, đều mang lại niềm hứng thú lớn cho người trồng bởi sắc lá rực rỡ và một vẻ đẹp nghệ thuật rung động lòng người. Các giống lá màu nổi bật có: Trúc dụ khổng tước (Catathea makoyana), lá hình bầu dục, có cuống dài, mặt lá màu trắng sữa hoặc xanh màu trám, trên gân chính có đốm vằn, hướng từ giữa ra hai bên, trông rất giống lông chim công (khổng tước). Trúc dụ Mỹ lệ (C. ornata Sanderiana), là biến chủng của loài Trúc dụ Sức điệp tiêu, lưng lá màu đỏ tím, giữa các gân lá bên có nhiều vân hình ngà voi, rất rõ ràng và đẹp mắt. Trúc dụ lá hoa (C. zebrina), còn gọi là Trúc dụ lá ngựa vằn, mặt lá màu xanh thẫm, có độ bóng như nhung, lưng lá màu tím nhạt. Trúc dụ lá hình kim to bản nhọn đầu (C. lancifolia), gợn sóng, mặt lá màu xanh nhạt, 2 bên gân lá chính có các vằn màu xanh tối, lưng lá màu đỏ tím. Trúc dụ hoa hồng (Roseopicta) có vằn màu hoa hồng và gân lá bên bằng phẳng, tương phản với mặt lá màu xanh trám, men theo viền lá là các vằn màu hoa hồng. Ngoài ra còn có Lam hoa tiêu lá lớn,

Lam hoa tiêu lưng lá màu bạc cũng đều rất đẹp.

Lam hoa tiêu thuộc loài Tiêu trúc dụ, họ cây Trúc dụ. Nguyên sinh ở vùng nhiệt đới châu Mỹ.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa ánh sáng có cường độ trung bình, có thể đặt cây ở trước cửa sổ, hoặc đặt dưới ánh nắng chiếu xiên (xuyên thấu vào qua rèm cửa sổ). Cây không ưa môi trường vừa lạnh vừa ẩm. Nhiệt độ sinh trưởng thích hợp: ban đêm là 16-21°C, ban ngày là 24-27°C. Độ ẩm tương đối lý tưởng là 50%. Khi nhiệt độ cao, độ ẩm cũng cần tăng theo.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trong chậu dùng 2 phần đất thường, 1 phần đất mùn lá hoặc than bùn trộn lại mà thành, hoặc chỉ dùng than bùn để trồng cũng được. Trong kỳ cây sinh trưởng cần tăng độ ẩm bằng cách phun nước mặt lá. Năng tưới nước để đất trong chậu luôn ẩm. Vào kỳ cây ngủ nghỉ, khi bề mặt đất trong chậu khô mới tưới nước, chú ý dùng nước có nhiệt độ bằng nhiệt độ phòng và không chứa vôi. Vào kỳ sinh trưởng, cứ 2 tuần tưới nước phân 1 lần. Mỗi năm thay chậu 1 lần, tốt nhất nên thực hiện việc này vào cuối xuân đầu hạ.

Nhân giống

Tách cây. Trồng cây con có rễ vào chậu hoa, bịt miệng chậu bằng túi ni-lông rồi đặt nơi có ánh mặt trời, đợi đến khi cây ra rễ mới thì tháo bỏ túi ni-lông và tiến hành chăm sóc bình thường.

ĐIẾU LAN

Điếu lan được gọi là "Phi cơ thực vật" (cây máy bay), "Tri thù thảo" (cỏ nhện). Từ giữa đám lá đâm ra một thân bò, những bông hoa trắng nở ra từ nhánh hoa dài nhỏ, rồi lại mọc một thân cây mới. Điếu lan có rất nhiều giống lá hoa, thường thấy nhất là "Kim tâm Điếu lan", viền lá màu xanh, chính giữa lá có các vằn dọc màu trắng vàng. "Kim biên Điếu lan", ở giữa lá màu xanh, viền lá màu trắng vàng. Cây Điếu lan dễ trồng, giá trị trang trí cao, "bản lĩnh" làm sạch môi trường cũng cao, nên nó có một cái tên đẹp là "Thiên nhiên không khí tịnh hóa khí" (Cái máy làm sạch không khí), quả thực là loài cây thích hợp treo trong phòng để làm xanh, làm sạch môi trường.

Điếu lan

Điếu lan thuộc loài Điếu lan, họ cây Bách hợp, nguyên sinh ở rừng rậm nhiệt đới Nam Phi.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa môi trường ấm, ẩm và nửa râm. Ánh sáng mạnh hay yếu không ảnh hưởng lớn đến sự sinh trưởng của cây. Điếu lan lá hoa đòi hỏi về ánh sáng nhiều hơn so với các loài Điếu lan bình thường. Về mùa đông nếu nhiệt độ không dưới 5°C thì Điếu lan có thể sinh trưởng được.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Vào kỳ sinh trưởng cần độ ẩm tương đối cao, phun mù định kỳ sẽ có lợi cho cây sinh trưởng. Mỗi tuần tưới nước phân với đạm là chính để lá cây xanh và bóng. Cứ 1-2 năm thay chậu 1 lần, đất trồng có thể dùng than bùn trộn với phân. Có khi do đất quá khô, trộn quá nhiều phân hoặc để nơi gió thổi quá mạnh dẫn đến đỉnh cành đen lại.

Nhân giống

Ngắt cây con mọc từ trên thân bò rồi trồng vào chậu, cây con sẽ nhanh chóng mọc thành cây mới. Gieo hạt hoặc tách rễ để nhân giống cũng được.

Cỏ la màu

THÁI DIỆP THẢO

Thái diệp thảo còn gọi là Tía tô gấm, tía tô biển, cỏ ngũ sắc v.v... là cây thân cỏ sống lâu năm có màu xanh quanh năm. Lá mọc rậm rạp, hình lá giống lá tầm ma, viền lá có răng cưa, lá hình tròn trứng, nhọn đầu. Loài cây này có màu sắc và hoa văn phong phú kỳ lạ đến nỗi khó tưởng

tượng được. Lá có các màu vàng, đỏ, cọ, tím, lam, lục, nâu, đậm nhạt khác nhau. Mặt lá có các đốm, sợi, điểm, quầng biến hóa rất đa dạng, thể hiện hết cái phong thái đẹp đẽ, hào hoa. Thích hợp với việc trồng trong các chậu nhỏ trang trí nội thất, có thể trồng trong máng hoa chỗ bệ cửa sổ, trồng tổ hợp trong chậu, trồng trong làn treo, đều được.

Thái diệp thảo thuộc loài Tiêu nhụy hoa, họ cây Thần hình. Nguyên sinh ở Inđônêxia.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa ánh sáng, nên đặt cây ở chỗ có đầy đủ ánh sáng, chẳng hạn chỗ bệ cửa sổ hướng về mặt trời. Nếu thiếu ánh sáng thì lá sẽ giảm sắc. Nhưng vào giữa trưa mùa hè phải tránh ánh nắng chiếu trực tiếp, nếu không lá sẽ mất độ bóng. Vào mùa xuân và thu khí hậu ấm áp, nên để cây ở ngoài, che nắng 30% - 50%; vào mùa đông có thể không cần che nắng, mà cần để cây đón nhận ánh nắng. Khả năng chịu rét của cây không tốt, nhiệt độ qua đông là 15°C trở lên.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trồng: dùng đất lá mục trộn với than bùn, ¼ cát sông hoặc đá trân châu và một lượng nhỏ phân lót, yêu cầu tơi xốp, màu mỡ và không tích nước.

Chú ý việc bón phân, trừ mùa đông ra, các mùa còn lại cứ 2 tuần bón phân 1 lần, bón cùng lúc với tưới nước.

Cây trong kỳ sinh trưởng cần tương đối nhiều nước, nếu hơi khô, lá sẽ héo lại, nên cần giữ ẩm thường xuyên cho đất.

Lá cây Thái diệp thảo con có màu sắc rất đẹp, mỗi năm cần trồng cây mới để thay cây già.

Khi cây con được 4-6 lá thì tiến hành ngắt ngọn để cây ra nhánh, cây trông sẽ đầy đặn hơn.

Nếu thấy ra nụ hoa thì cần phải ngắt bỏ ngay để khỏi ảnh hưởng đến hiệu quả ngắm lá.

Nhân giống

Gieo hạt hoặc giâm cành. Nhiệt độ thích hợp để gieo hạt là 18-25°C. Giâm cành: nên chọn cắt đoạn thân có ngọn hoặc không, dài 8-10cm, giâm vào cát, ở nhiệt độ 18-25°C, thì 1-2 tuần sau là ra rễ.

CÂY CHU TIÊU 3 MÀU

Cây Chu tiêu 3 màu còn gọi là cây Hồng thiết, Thái diệp thiết, cây Thiết thụ tam sắc, là loài thân gỗ, thân đơn, thân cây hình gậy, do giống với cây Long huyết, dễ bị nhầm lẫn, nên còn gọi là cây Long huyết 3 màu, lá cây xếp thành hình đài sen thưa, cùng với thời gian, các lá phía dưới sẽ khô héo dần và rụng xuống, để lại thân cây trơ trọi và cứng cáp. Lá hẹp và dài, không có cuống. Lúc đầu lá có màu xanh, sau dần dần hình thành các loại vằn màu, chẳng hạn như Chu tiêu 3 màu, lá có 3 màu xanh, vàng và đỏ, có giống như Chu tiêu khả ái, trên những phiến lá bóng loáng có điểm các đường vân màu trắng và hồng phấn. Ở loài Chu tiêu thường thấy, lúc đầu lá có màu đỏ sẫm, sau đó dần biến thành màu xanh đồng thau có pha chút hồng. Ở loài Chu tiêu viền đỏ, trên lá xanh tươi có các đường vân màu đỏ. Trong nhà thường được trồng trong chậu cỡ vừa, đặt trên giá sách, bệ cửa sổ v.v... Người

Cây Chu tiêu 3 màu

New Zealand có sở thích là ăn rễ cây Chu tiêu. Cây Chu tiêu thuộc loài Chu tiêu, họ cây Bách hợp, nguyên sinh ở Đông Nam Á, Australia và New Zealand.

Điều kiện trồng trọt

Thích nghi với điều kiện nửa râm, kị ánh nắng chiếu trực tiếp, chú ý tránh gió. Cần độ ẩm không khí tương đối cao (độ ẩm tương đối là 50%-60%), trong môi trường khô và gió mạnh lá dễ bị biến thành màu lá cọ và dẫn đến rụng lá. Không chịu được rét, nhiệt độ qua đông không dưới 10-13°C.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Trong thời kỳ cây sinh trưởng mạnh, cần giữ cho đất hoàn toàn ẩm, cần tưới nhiều nước, tưới bằng nước có độ ấm bằng nhiệt độ phòng sẽ càng có lợi cho cây phát triển. Đáy chậu không được để ngập nước. Trong thời kỳ cây ngủ nếu đất không khô thì có thể không cần tưới nước.

Vào mùa sinh trưởng, cứ 2 tuần bón phân 1 lần, chủ yếu là phân đạm.

Lúc bình thường cắt tỉa để cây ra nhánh, làm cho hình cây đầy đặn, nếu không cây sẽ quá cao và gầy.

Nhân giống

Gieo hạt, tách cây, giâm cành đều được, trong đó giâm cành là cách đơn giản nhất. Vào mùa xuân và đầu hạ, có thể chọn cắt những ngọn hoặc gốc dài 10-20cm để giâm. Giâm cành giống trong đất ẩm là hỗn hợp của than bùn, cát thô hoặc trân châu nham với tỷ lệ bằng nhau, phủ bằng túi ni-lông rồi đặt trong phòng ấm có ánh sáng mờ mờ, 4-6 tuần sau sẽ ra rễ. 4-5 tháng sau thì dời lên trồng vào chậu có đường kính 10-15cm.

Ở gốc cây Chu tiêu do lá rụng xuống nên tương đối khó coi, có thể dùng cách cắt thân già rồi trồng vào đất trồng trọt, thân không có lá cũng được, nhưng ít nhất cũng cần phải có một mầm sinh trưởng, dài khoảng 5cm là được.

Cây Lê cỏ phụng

CÂY LÊ CỎ PHỤNG

Cây lê cỏ phụng còn gọi là cây lê tím, cây lê đốm, cây lê hoa ẩn. Cây thấp nhỏ, chỉ cao 8cm, gần như không có thân. Lá xếp dạng tòa sen hình ngôi sao. Phiến lá cong ngược trở lại, cứng, viền có gai. Các giống nổi tiếng có: Lê cỏ phụng lá đỏ hoa hồng, Lê cỏ phụng lá đỏ, gốc cây to, Lê cỏ phụng đai vòng, lá hình gợn sóng màu xanh cọ nhạt, có điểm các vân màu đỏ hoặc hồng phấn; Lê cỏ phụng Forster, lá dài, cứng và thẳng, phiến lá màu cọ đồng kèm theo màu tím, đồng thời có khảm dải vằn dọc. Lê cỏ phụng vì có màu sắc và hoa văn độc đáo nên được coi là tác phẩm quý để trang trí, có thể trồng trong chậu cỡ nhỏ hoặc làm cây sống bám trồng trên đá cảnh hay trong chậu nhiều lỗ. Hoa nhỏ ẩn trong đám lá, khi hoa tàn thì cả cây sẽ chết.

Lê cỏ phụng thuộc loài Lê cỏ phụng, họ cây Lê, nguyên sinh ở Braxin và Guiana.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa môi trường ấm, ẩm và hơi râm. Vào mùa đông nên đặt cây chỗ bệ cửa sổ hướng về mặt trời. Nhiệt độ qua đông là 15-22°C, dưới 10°C cây dễ bị hại. Độ ẩm tương đối giữ ở mức 60-70%.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Dùng đất trồng là than bùn, hoặc trộn đất lá mục và than bùn với tỷ lệ bằng nhau. Vì cây nhỏ nên không được thường xuyên thay chậu. Dùng chậu nông.

Cần ít phân, ngoại trừ vào mùa sinh trưởng cần thỉnh thoảng bón phân, còn bình thường không cần bón.

Vào mùa sinh trưởng cần giữ cho đất trong chậu luôn ẩm, vào mùa hè, nên tưới nước vào ống lá chính giữa tòa sen. Mùa đông tưới ít nước, chỉ cần đất không khô hoàn toàn là được. Tưới bằng nước có độ ấm bằng nhiệt độ phòng.

Nhân giống

Bước vào giai đoạn nở hoa, gốc cây sẽ ra mầm, sau khi mầm ra lá thì tách cây con ra từ cây mẹ rồi trồng vào chậu nông chứa đất bình thường. Thường mất khoảng 3 tháng mới ra rễ.

VẠN NIÊN THANH LÁ HOA

Vạn niên thanh lá hoa còn có tên là Cây Đại phấn diệp (lá phấn xanh đen) là loài cây thân cỏ màu xanh quanh năm, sống lâu năm, cây thẳng đứng. Cây có thể cao đến 1m, thân to như cây gậy, không có cành, lá chất thịt mềm mại, to và sáng, trên mặt lá xanh thẫm rải đầy các đốm và quầng màu trắng hoặc vàng. Khi cây dần dần mọc cao, những lá dưới thấp sẽ rụng xuống, để lại trên thân cây những dấu tích của lá,

Vạn niên thanh lá hoa

nhưng luôn được các phiến lá to bên cạnh rủ xuống che lấy. Các giống được trồng nổi tiếng có: Đại vương đại phấn diệp (Dieffenbachia amoena "Tropic Snow") còn gọi là Vạn niên thanh tuyết tháng Sáu, Vạn niên thanh hoa lá khả ái, mặt lá có màu xanh tối, giữa các gân lá rải đầy những đốm trắng sữa không đều; Vạn niên thanh chấm sao (D. bausei), còn gọi là Tinh điểm Đại phấn diệp, lá màu xanh vàng, có các đốm màu xanh thẫm và trắng, chi chít như sao, rất độc đáo và đáng yêu; Vạn niên thanh ngựa vằn, lá màu xanh thẫm, trên lá có các đường vằn màu trắng và xanh nhạt rất rõ rệt.

Vạn niên thanh lá hoa trông rất giản dị, tự nhiên, là cây ngắm lá trang trí nội thất rất tốt, trồng trong chậu cỡ vừa. Nhưng chất dịch trong lá và thân cây Vạn niên thanh lá hoa có độc, có tác dụng kích thích đối với da và niêm mạc đường hô hấp, cần đặt nơi trẻ em và vật cưng không dễ tiếp xúc được.

Vạn niên thanh lá hoa thuộc loài Vạn niên thanh hoa lá, họ cây Thiện Nam Tinh, nguyên sinh ở Braxin và vùng nhiệt đới Nam Mĩ.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa môi trường ấm, ẩm và nửa râm. Không thích nghi với ánh nắng chiếu trực tiếp, nhưng ánh sáng quá yếu sẽ khiến mặt lá phai sắc, giá trị thưởng thức giảm xuống. Không chịu được rét, nhiệt độ qua đông là 15°C trở lên. Tránh gió lùa và nhiệt độ lên xuống bất thường.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Tưới nước có độ ấm bằng nhiệt độ phòng. Hai mùa xuân hạ cần tưới nhiều nước. Trong khoảng từ tháng 11 đến tháng 3 năm sau cần nắm vững nguyên tắc khi khô khí ẩm. Nếu đất quá khô khan thì lá sẽ xuất hiện các đốm nâu.

Tăng độ ẩm gián tiếp bằng cách ngâm chậu. Năng phun mù, có thể giữ cho mỹ quan sạch sẽ đồng thời với việc tăng độ ẩm.

Từ tháng 3 đến tháng 8, cứ 2 tuần bón phân nước 1 lần. Trong thời kỳ sinh trưởng thì bón phân đạm là chính để cây chóng lớn. Đối với cây đã trưởng thành thì bón ít phân để giữ cho hình cây được ổn định.

Đất trồng phải tơi xốp, dùng đất trồng bình thường, cứ 2 năm đảo chậu 1 lần, đồng thời cắt bỏ những thân cây trụi lá để thúc đẩy ra mầm mới. Bón lót trong chậu một lớp phân.

Nhân giống

Bằng phương pháp giâm. Vào mùa xuân hay đầu hạ chọn cắt ngọn hoặc đoạn thân cắm vào chất nền (đặt thân nằm ngang) rồi đậy kính lên, nhiệt độ giữ ở mức 24-26°C, 4-6 tuần sau sẽ ra rễ. Cũng có thể nhân giống bằng phương pháp cao áp.

CÂY LONG HUYẾT

Đại gia tộc loài cây Long huyết nổi tiếng bởi những đám lá rực rỡ.

Cây Long huyết rất dễ bị nhầm lẫn với loài cây Chu tiêu, sự khác biệt lớn nhất giữa 2 loài là rễ cây Long huyết có màu vàng hoặc vàng quýt, không có nhánh bên, mỗi quả chứa 1 hạt giống, còn cây Chu tiêu có rễ cọc màu trắng, có nhánh bên, mỗi quả chứa 3 hạt giống.

Các giống cây ngắm lá thuộc loài Long huyết nổi tiếng có:

- Cây Long huyết thơm (Dracaenafragrans), còn gọi là cây gỗ Braxin, cây gỗ thơm ngàn năm. Ở nơi sản sinh ra cây này, nó có thể cao đến hơn 6m, trồng trong chậu cao đến 50-100cm. Lá mọc ra từ ngọn màu xanh tươi, viền lá gợn sóng. Hoa nhỏ, hương thơm ngát. Các giống thường được trồng có: Long huyết thơm viền vàng (Victoria), viền lá màu vàng kim; Long huyết thơm kim tâm (Massangeana), còn gọi là

Cây Long huyết

cây Thiên niên mộc lá đốm cây ngô (vì trông giống cây ngô); giữa lá có đường vân dọc màu vàng, thấy rõ nhất khi lá còn non; Long huyết thơm viền bạc (Lindeniana), viền lá màu trắng sữa.

- Cây Long huyết Đức Lợi (D. deremensis), lá trực tiếp mọc ra từ thân, lá tương đối hẹp, màu xanh xám. Có rất nhiều giống như Thiên niên mộc viền trắng hoặc Long huyết ngân tuyến (Warneckii), viền và giữa lá có những đường vân hẹp màu trắng; Long huyết vân trắng lớn (Bausei), trên lá có đường vân dọc rộng màu trắng; Long huyết viền nhũ (Sounenirde Augschyver) viền lá có các đường vân dọc rộng màu nhũ vàng, rất phong nhã xinh đẹp.

- Cây tinh điểm mộc (D. godseffiana), thân nhỏ dài, lá hình bầu dục, trên mặt lá bóng loáng có rất nhiều đốm chấm màu trắng không đồng đều, cây thấp bé, rất thích hợp khi trồng trong chậu nhỏ và làm vật liệu cắm hoa.

- Cây Long huyết lá viền (D. marginata) cây thân gỗ nhỏ, xanh quanh năm, cây mọc thẳng đứng, thân nhỏ, lá dài hình kiếm, viền lá màu đỏ tím, nhìn rất phong nhã. Loài thường được trồng và rất "bắt mắt" là cây Long huyết cầu vồng, còn gọi là cây Long huyết viền 3 màu, lá dài và mềm, viền màu đỏ hoa đào, giữa lá là màu xanh, giữa 2 màu đỏ xanh là màu vàng.

- Trúc phú quý (D. sanderrana), còn gọi là cây Long huyết tiên đạt, Trúc khai vận. Mặt lá màu xanh, phía trên có các đường vân dọc rộng hẹp khác nhau, màu thuần trắng, vàng nhạt và xám bạc. Trúc phú quý viền vàng có viền lá màu vàng. Cắt cây thành các đoạn thân dài 6-8cm, dùng dải tơ đỏ buộc lại thành những bó có đường kính khác nhau rồi xếp chồng lên nhau theo hình bảo tháp đáy to đỉnh nhỏ, ở mỗi tầng đều mọc ra lá mới, hình dạng rất độc đáo, gọi là "Trúc khai vận", tức là mong muốn nó mang lại vận may. Trúc phú quý còn có thể trồng được trong nước, cắm vào bình trong suốt đựng nước là cây có thể ra rễ sạch sẽ, trông rất phong nhã đáng yêu.

- Cây Long huyết thuộc loài Long huyết, họ cây Bách Hợp,

nguyên sinh ở quần đảo Canary, vùng nhiệt đới và Á nhiệt đới châu Phi, Madagatxca và Đông Nam Á.

Điều kiện trồng trọt

Trồng chỗ nửa râm nhưng kị ánh nắng chiếu trực tiếp. Không được để quá râm, nếu không lá hoa sẽ biến thành màu xanh hoàn toàn, mất đi giá trị thưởng thức. Cây ưa ấm trong suốt cả năm, nhiệt độ thích hợp là 18-25°C.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Sinh trưởng được vào cả 4 mùa, nhưng vào mùa đông tốt nhất nên để cây ngủ đông, nhiệt độ ngủ đông là 13°C, như thế cây sẽ có thời gian nghỉ ngơi chuẩn bị cho sự sinh trưởng sau này. Nhiệt độ vào mùa đông không được dưới 5°C, nếu không mũi lá và viền lá sẽ bị đốm nâu vàng. Lượng nước tưới phải cân bằng, khô quá hay ẩm quá đều có hại cho cây. Cần thoát hết nước thừa dưới đáy chậu, lót chậu bằng tấm lót thoát nước tốt, nếu không bộ rễ dễ bị thối, mà bộ rễ bị rét sẽ càng làm tăng mức độ bị hại. Năng phun mù để tăng độ ẩm. Không khí khô nóng sẽ khiến viền lá bị úa, dẫn đến bị bọ cánh cứng và nhện đỏ xâm hại. Từ tháng 3 đến tháng 8 hàng năm, cứ hai tuần bón phân tiêu chuẩn 1 lần. Cứ 2 năm thay chậu bằng đất trồng thông dụng.

Nhân giống

Các loài Long huyết lá hoa chỉ có thể nhân giống bằng cách cắt cây hoặc thân để giâm trong thời kỳ cây sinh trưởng, có thể tiến hành khi cắt tỉa chỉnh hình cây. Long huyết thuộc loài cây chịu cắt tỉa, cắt bỏ phần thân trên, mầm mới sẽ mọc ra từ vết cắt. Khi giâm, nhiệt độ phải từ 25°C trở lên, không dưới 15°C. Giới chất để

giâm phải sạch, tốt nhất nên khử trùng để khỏi sinh ra vi khuẩn. Cắm vào nước cũng vậy, cần phải sạch. Thân giống khi cắm thẳng vào giới chất phải chú ý không cắm lộn đầu, cắm sâu khoảng 2-3cm, độ dài toàn bộ là 5-10cm. Cắm ngang thân giống trong giới chất cũng có thể làm thân giống ra rễ.

CÂY HOA SEN BÀN TAY

Cây hoa sen bàn tay còn gọi là cây Liên hoa chưởng, cây tòa sen nghiêng, là cây thân cỏ, nhiều nước, xanh quanh năm, sống lâu năm. Thân cây co ngắn lại, mọc rất nhiều rễ sinh khí dạng sợi dài, màu xám xanh, dày và nhiều nước, hình trứng ngược, đỉnh lá tròn, hơi có quầng màu tím, bề mặt có phấn trắng, đám lá mọc trên đỉnh thân có dạng hoa sen. Nở hoa vào tháng 4 đến tháng 6, cuống hoa nhú ra từ trong đám

Hoa sen bàn tay

lá, hoa sắp xếp giống hình cây dù, cánh hoa hình quả trám, màu đỏ sẫm, đỉnh cánh hoa và giữa cánh hoa màu vàng.

Lá cây hoa sen bàn tay giống hoa sen, lá dày, cả cây giống như được tạo thành bởi rất nhiều miếng ngọc thạch, là cây trồng rất tốt trên bệ cửa sổ, trên bàn để xanh hóa căn phòng.

Cây hoa sen bàn tay, họ cây Cảnh thiên, nguyên sinh ở Mêhicô.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa môi trường ấm, ẩm, sợ lạnh, nhiệt độ mùa đông không được dưới 10°C. Ưa ánh nắng, chịu được điều kiện nửa râm, chịu được khô hạn, ưa đất pha cát phì nhiêu và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Vì trong cây tích nước nên chịu được khô hạn. Trong thời kỳ sinh trưởng cần cung cấp đủ nước, năng phun nước mặt lá. Nhưng tránh úng nước, nhất là trong thời kỳ qua đông cần hạn chế tưới nước.

Đặt chậu cây nơi có đầy đủ ánh nắng, nếu quá râm thì thân và lá sẽ bị lốp, lá sẽ thưa thớt và dễ bị rụng, ảnh hưởng đến giá trị thưởng ngắm.

Bình thường không nên bón nhiều phân, mỗi năm vào thời kỳ cây phát triển mạnh chỉ cần bón 2-3 lần phân loãng là được.

Cây già sống lâu năm thì thế cây mất đẹp, cần loại bỏ và giâm cây mới.

Mỗi năm đảo chậu 1 lần, dùng đất nhẹ để trồng.

Nhân giống

Có thể nhân giống bằng phương pháp giâm và tách cây. Giâm bằng lá, vào mùa cây sinh trưởng, tẽ lấy lá đã trưởng thành, sau khi khô vết tẽ thì đặt ngang hoặc cắm nghiêng vào giới chất. Giữ cho giới chất luôn ẩm là gốc lá có thể ra rễ và mọc thành cây mới. Việc tách cây tiến hành khi đảo chậu, chọn cắt lấy chồi con mọc bên cạnh rồi trồng riêng ra là được.

Hỷ am hoa

CÂY HỶ ÂM HOA

(Hoa ưa râm)

Cây Hỷ âm hoa còn gọi là cây cỏ Hồng đồng, cây Hỷ âm hoa màu đồng cổ, là loài cây thân cỏ sống lâu năm, xanh quanh năm. Cây thấp, chỉ cao khoảng 10cm. Thân cây bò lan, màu đỏ hoặc xanh, phân nhiều nhánh. Lá mọc đối, dài 5-12,5cm, rộng 2,5-7cm, hình bầu dục, màu xanh đồng sẫm đến màu xanh tươi, gân chính và xung quanh thường có các đốm vằn màu bạc hoặc xanh nhạt, mặt lá nhiều nếp nhăn và lông tơ rậm rạp. Hoa màu đỏ vàng, 3-4 bông hoa mọc ra từ nách lá, dài 2,5cm, rộng 2cm, cuống hoa có một lớp lông mượt bán trong suốt. Các giống cây thuộc loài Hỷ âm hoa còn có Hỷ âm lá hoa nhung (Episcia dianthiflora) còn gọi là Hỷ âm hoa Thạch trúc, thân bò lan màu xanh, lá hình gần tròn, dài chừng 4cm, nhẵn bóng, viền lá có răng cưa tròn, màu xanh nhạt, gân lá màu đỏ, hoa màu trắng mọc ra từ nách lá, cuống có các chấm nhỏ màu tím nhạt. Hỷ âm hoa lá bạc (E. cupreata Acejou), viền lá có màu nâu, giữa lá màu trắng bạc, dài khoảng 10cm, rộng chừng 7cm, hoa màu đỏ cam tươi, hoa nở thành lùm, thời kỳ nở hoa dài, có thể 4 mùa liên tục.

Hỷ âm hoa có hình cây đầy đặn, màu lá và màu hoa tươi tắn, thích hợp với việc trang trí bàn trong phòng, cũng có thể trồng treo.

Cây Hỷ âm hoa thuộc loài Hỷ âm hoa, họ cây Khổ Cự Đài, nguyên sinh ở miền Nam Mêhicô và Braxin.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa môi trường râm mát, độ ẩm cao và thoáng gió, ưa ánh sáng, nhiệt độ thích hợp để sinh trưởng là 20-30°C, nhiệt độ qua đông không được thấp dưới 10°C. Ưa đất tơi xốp, thông khí và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Kị ánh nắng gắt, nắng quá mạnh sẽ dễ làm lá khô chết. Cũng kị quá râm, nếu không sẽ ảnh hưởng đến sắc lá và sự nở hoa.

Kị dầm nước, đất trong chậu chỉ cần ẩm là được, tưới nước quá nhiều dễ làm thối rễ chết cây.

Mỗi nửa tháng bón phân loãng 1 lần, khi bón phân tránh dây phân lên lá, nếu không, dễ bị thối lá.

Khi nhiệt độ và độ ẩm cao, cây dễ bị bệnh nhiệt thán và bệnh rầy nâu, có thể phun thuốc Thiophanate hoặc Badistan.

Nhân giống

Bằng phương pháp giâm và tách cây. Thường giâm bằng lá, tức là cắt lá lẫn cuống lá rồi cắm cuống lá vào đất giâm giữ cho ẩm, khoảng chừng nửa tháng là ra rễ và nảy mầm. Cũng có thể cắt cây con mọc trên thân xuống để giâm. Việc tách cây tiến hành vào cuối xuân đầu hạ, chỉ cần cắt cây con mọc trên thân bò lan xuống trồng là được. Cây Hỷ âm hoa còn có thể được nhân giống bằng cách gieo hạt.

Cây hoa giáng sinh

CÂY NHẤT PHẨM HỒNG

Cây Nhất phẩm hồng còn gọi là cây Ngà voi đỏ, cây Hoa giáng sinh, là loài cây bụi mọc thẳng sống lâu năm. Thân trơn, cành non màu xanh, chất cỏ. Cành già màu cọ nhạt, chất gỗ hóa. Lá đơn mọc cách, hình bầu dục đến hình kim rộng, đỉnh lá nhọn dần, dài 10-15cm, viền lá liền hoặc khía nông hình cây đàn vi-ô-lông, lưng lá có lông mềm. Toàn bộ nụ hoa là bộ phận thưởng ngắm chính, có hình kim to bản dạng phiến lá, gọi là lá ngọn, lúc đầu lá màu xanh, sau chuyển sang màu đỏ, cũng có màu vàng, phấn, trắng... Chia thành cánh đơn, cánh kép, cánh kép ngoài nụ biến thành màu hồng, thì hoa nhỏ cũng có thể biến thành phiến lá hình cánh hoa, đứng thẳng hướng lên trên, tụm lại thành cụm.

Màu hoa của cây Nhất phẩm hồng rất tươi tắn, thời kỳ nở hoa dài, lại nở đúng vào dịp Giáng sinh và Tết nguyên đán, là một trong những loài cây nở hoa chủ yếu trong mùa đông, bất luận là đặt trong sảnh đường hay trang trí nơi bệ cửa sổ, trên bàn thì đều làm không khí Tết thêm đậm đà.

Cây Nhất phẩm hồng thuộc loài Đại Kích, họ cây Đại Kích. Nguyên sinh ở Mêhicô và vùng nhiệt đới châu Phi và châu Mĩ.

Điều kiện trồng trọt

Ưa ánh nắng đầy đủ, là loài cây ngắn ngày điển hình. Ưa khí hậu ấm áp, nhiệt độ thích hợp nhất trong thời kỳ sinh trưởng là: ban ngày 25-29°C, ban đêm khoảng 18°C; khi nụ có màu thì ban ngày 18-20°C, ban đêm khoảng 15°C. Không chịu được rét, nhưng có thể chịu được khí hậu 5°C trở xuống trong thời gian ngắn. Khi nhiệt độ dưới 8°C, cần hạn chế tưới nước, đồng thời đưa ra chỗ có ánh sáng đầy đủ. Ưa đất trồng màu mỡ tơi xốp, thoát nước tốt và thông khí tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Cây ở chậu cũ khi sinh trưởng vào mùa xuân cần kịp thời đảo chậu, khi đảo chậu ngoài việc phải cắt bỏ cành khô, cành yếu và cành mọc quá dày ra, còn phải giữ lại 2-3cm các cành nhánh còn lại, cắt bỏ phần bên trên, đồng thời cắt bỏ rễ già và rễ thối, sau đó trồng trở lại chậu. Đất trồng là đất tốt, tơi xốp, là hỗn hợp của đất vườn, đất lá mục và tro than mỗi thứ 1 phần.

Trong thời kỳ sinh trưởng, mỗi tháng bón phân 2 lần, tưới nước đầy đủ, nhưng không được để dầm nước.

Khi lập thu, để khống chế độ cao của cây, cần tiến hành "quay đầu lại", tức là giữ lại 1-3cm cành mọc năm đó, cắt bỏ bộ phận phía trên. Khi cành mới lớn đến một độ cao nhất định, chọn lấy 3-5 cành to có độ cao gần bằng nhau để nuôi cho ra hoa.

Khi cành mới lớn đến độ cao 15cm, thì bắt đầu chỉnh hình cây, tức dùng sợi dây thép uốn thành móc móc lấy cành, kéo sang một bên rồi cắm vào đất, cố định cành ở bên cạnh chậu. Sau này cây cứ mọc cao đến 15cm lại móc lại 1 lần, khi uốn phải chú ý hướng sang 1 phía, cho đến cuối tháng 9 thì thôi.

Vào hạ tuần tháng 11 khi nụ nở hoa, cần chỉnh sửa dáng cây, tức là dùng que tre nhỏ dài 25cm cắm vào đáy chậu theo vị trí bằng thân, sau đó cố định hoa ở chỗ cách đỉnh que 1cm, làm cho toàn bộ hoa trên cây được ngay ngắn.

Để làm cho cây hoa Giáng sinh thấp xuống, ngoài dùng phương pháp uốn cây chỉnh hình, còn có thể dùng phương pháp tưới dịch azole.

Trước khi sương xuống cần dời chậu cây vào trong phòng, đảm bảo có đầy đủ ánh sáng và giữ cho đất trong chậu được ẩm. Quá khô hoặc quá ẩm đều có thể dẫn đến rụng lá nghiêm trọng, thậm chí chỉ còn cành trơ.

Nhân giống

Nhân giống bằng phương pháp giâm. Vào mùa xuân có thể kết hợp với đảo chậu, cắt cành nhánh thành những đoạn dài khoảng 10cm rồi cắm vào giới chất. Cũng có thể dùng nhánh mới mọc trong mùa xuân, cắt thành cành giống dài 8-10cm, để tránh dịch nhũ trong cành thấm ra, thì trước tiên giấm vào tro than, sau đó tiến hành giâm. Giới chất dùng để giâm phải ẩm và tơi xốp thoáng khí, không được quá ẩm, nếu không cành giống sẽ dễ bị thối mà chết. Sau khi ra rễ thì thường sẽ ra hoa ngay trong năm.

CÂY CAO SU LÁ HOA

Cây cao su còn gọi là cây cao su Ấn Độ, cây đa Ấn Độ, cây Miến Dung. Cây cao su lá hoa (Ficus binnendijkii var. variegata) là biến chủng lá đốm của nó, còn gọi là cây cao su lá màu, cây cao su ráng màu, là cây thân gỗ lớn xanh quanh năm. Vỏ cây trơn, màu nâu xám, cành nhỏ màu xanh, ít phân cành. Lá hình bầu dục đến hình bầu dục dài, dài 10-30cm, chất da dày, đỉnh lá cùn hoặc phần đuôi ngắn nhọn, gốc lá tròn, viền liền, mặt lá màu xanh thẫm, trên có các vân và đốm màu xanh xám hoặc trắng vàng. Lá đài màu nâu đỏ, bọc bên ngoài mầm ngọn, sẽ rụng xuống khi lá mới mở ra. Cả cây có dịch sữa.

Lá cây cao su lá hoa rộng và bóng, có các đốm màu rất đẹp, hình cây đầy đặn và ngay ngắn. Cây cỡ nhỏ có thể đặt trên bệ cửa sổ hoặc trên bàn, cây cỡ to và vừa thì nên đặt ở sảnh đường, văn phòng và phòng họp v.v...

Cây cao su lá hoa

Cây cao su lá hoa thuộc loài cây đa, họ cây dâu. Nguyên sinh ở Ấn Độ, Malaixia.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 20-25°C, nhiệt độ qua đông an toàn là 5°C. Ưa ánh sáng, kị ánh

nắng chiếu trực tiếp. Chịu được không khí khô. Kị đất thịt, không chịu được đất cằn và khô hạn, ưa đất hơi chua, tơi xốp, phì nhiêu và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Vì mặt lá to, hơi nước bốc nhiều, nên cây ưa ẩm kị khô, vào thời kỳ sinh trưởng cần tuân theo nguyên tắc "thà ẩm còn hơn khô", cung cấp đầy đủ nước cho cây, khi quá khô sẽ rụng lá. Nhưng vào mùa đông cần hạn chế tưới nước.

Vào thời kỳ cây sinh trưởng cần năng phun nước mặt lá.

Từ tháng 5 đến tháng 9 cần đặt cây chỗ nửa râm, nhưng không được quá râm, vì như thế không những lá cây ủ rũ thiếu sức sống, mà các đốm màu xinh đẹp cũng biến thành màu nâu, khi cường độ ánh sáng dưới 200 Lux sẽ xảy ra rụng lá.

Cây cao su ưa phân, trong thời kỳ cây sinh trưởng, cứ nửa tháng bón kết hợp đạm, lân và kali một lần. Nếu phân đạm quá nhiều, màu sắc lá sẽ nhạt, tăng phân lân và kali sẽ làm sắc lá càng thêm diễm lệ.

Đỉnh thân cây cao su có ưu thế rõ rệt, mùa xuân hàng năm cần cắt bớt cành để hình cây được cân xứng, đầy đặn.

Vì cây sinh trưởng nhanh, nên mỗi năm cần thay chậu 1 lần, nên tiến hành vào mùa xuân, đất trồng thì nên dùng đất vườn, đất lá mục và tro than để phối chế.

Nhân giống

Bằng cách giâm cành, tiến hành vào mùa xuân, chọn ngọn cây hoặc ngọn cành bên 3-4 đốt, cắt xong vùi vết cắt vào tro than để tránh nhựa cây chảy ra, giữ 1-2 lá phía trên. Sau khi cắm, trong điều kiện nhiệt độ 20°C, 1-2 tháng sau là có thể ra rễ. Cây cao su lá hoa cũng có thể nhân giống bằng cách giâm mầm đơn, giâm xong dùng thủy tinh hoặc màng nhựa mỏng phủ lên để giữ ẩm, 4-5 tuần sau là có thể ra rễ.

CÂY ĐA LÁ RŨ

Cây đa (Ficus benjamina), còn gọi là cây đa rũ, cây đa trắng, là loài cây thân gỗ, xanh quanh năm, có thể cao đến 6m, trồng trong chậu thường có dạng cây bụi. Cành con có màu xanh nhạt, sau có màu trắng xám hoặc nâu cọ, thân cây dễ mọc các rễ sinh khí, cành nhỏ mềm và rũ xuống. Lá mọc cách, hình bầu dục hoặc hình trứng ngược, đỉnh lá nhọn, dài 5-10cm, rộng 3-5cm, chất da, sáng, viền liền, cuống lá dài 0,7-2cm, lá đài hình kim to bản. Cả cây có nhựa. Các giống thường trồng có:

1. Cây đa cành rũ lá đốm (Variegata), là giống biến dị của giống đa cành rũ. Cây tương đối thấp nhỏ, sinh trưởng chậm. Lá nhỏ hơn so với giống nguyên chủng, dài 6-8cm, trên lá có các đốm vằn màu xanh và vàng lẫn lộn.

2. Cây đa cành rũ lá hoa (Golden Princess), cành thưa, lá rậm, hình trứng, dài 5-6cm, rộng 2-3cm, gân lá và viền lá có các mảng đốm màu vàng không đều nhau.

Cành cây mềm rũ xuống, dáng cây thướt tha thanh thoát, màu lá xanh biếc, là loài cây tốt để đặt nơi sảnh đường hay thư phòng.

Cây đa lá rũ thuộc loài đa, họ cây dâu. Nguyên sinh ở Ấn Độ và Malaixia.

Cây đa lá rũ

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm và sáng sủa, kị nhiệt độ thấp và khô khan, chịu bóng râm tốt, nhiệt độ qua đông an toàn là 5°C .

Hướng dẫn cách chăm sóc

Khả năng chịu rét của các giống có lá đốm tương đối kém, nhiệt độ qua đông yêu cầu ở mức 8°C trở lên, nếu nhiệt độ thấp sẽ bị rụng lá.

Bình thường cần nhận đầy đủ ánh sáng mặt trời, vào mùa hè nhiệt độ cao cần che nắng thích hợp. Nhưng nếu quá râm thì màu sắc của các giống có lá đốm sẽ nhạt đi, thậm chí gây ra rụng lá hàng loạt.

Vào thời kỳ cây sinh trưởng cần cung cấp đủ nước, đồng thời năng phun nước lên lá. Nhưng mùa đông cần hạn chế tưới nước, nếu đất trong chậu quá ẩm thì dễ bị thối rễ.

Cây đa lá rũ sinh trưởng nhanh, mỗi tháng nên bón 1-2 lần phân để cành mọc rậm rạp. Đối với các giống có lá đốm, khi bón phân cần chú ý kết hợp đạm, lân, kali, bón quá nhiều phân đạm, màu của đốm vằn sẽ nhạt đi.

Nhân giống

Nhân giống bằng phương pháp giâm, tiến hành vào cuối xuân đầu hạ khi nhiệt độ không khí tương đối cao. Chọn cắt cành dài khoảng 10-15cm làm cành giống. Có thể ngâm vết cắt trong nước hoặc vùi trong tro than thảo mộc để tránh nhựa cây chảy ra. Sau khi giâm vào giới chất, cần giữ cho ẩm, trong điều kiện 25-30°C và nửa râm, khoảng 1 tháng sau là ra rễ. Do các giống lá đốm sinh trưởng tương đối chậm, từ khi giâm cho đến khi lớn thành hình cây cần một khoảng thời gian khá dài, nên các cây lớn thường thấy thường là được ghép cành trên cây đa lá rũ rồi cắt ra chăm sóc mà thành.

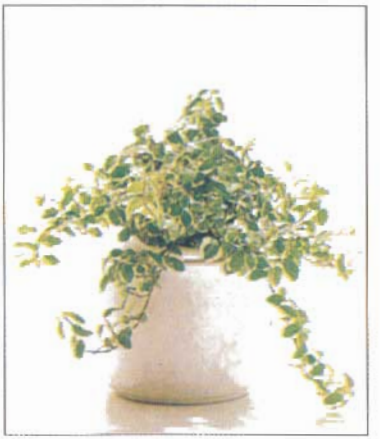

Cây Bích lệ lá đốm

CÂY BÍCH LỆ LÁ ĐỐM

Cây Bích lệ (Ficus pumila), còn gọi là cây Thạch bích liên, cây Mộc liên, cây Mộc qua đằng. Cây Bích lệ lá đốm là giống trồng trọt của cây Bích lệ, là loài cây leo xanh quanh năm, sống lâu năm. Lá đơn mọc cách, chất da, lá nhỏ, màu xanh, viền lá có các chỗ lõm hình cung tròn, và có nạm các đường vân hoặc đốm màu hồng phấn, màu nhũ vàng hoặc màu trắng sữa.

Nhánh cây Bích lệ lá đốm treo lên, lá nhỏ xinh xắn, có các đốm màu rất đẹp, là loài cây treo trong phòng rất lý tưởng.

Cây Bích lệ thuộc loài đa, họ cây dâu. Nguyên sinh ở Trung Quốc và Nhật Bản.

Điều kiện trồng trọt

Ưa điều kiện ấm, ẩm và ánh sáng chan hòa, nhiệt độ thích hợp để sinh trưởng là 22-28°C. Ưa đất pha cát có giàu chất hữu cơ và thông khí tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Kị ánh nắng chiếu trực tiếp, nên đặt chỗ nửa râm và có ánh sáng tán xạ, nếu quá râm, lá sẽ phai sắc.

Tưới nước cần khô ẩm xen nhau, tránh quá ẩm hoặc tích nước trong chậu.

Vào kỳ cây sinh trưởng, mỗi tháng bón kết hợp phân đạm, lân, kali một lần, như thế sẽ khiến cây

sinh trưởng tươi tốt và màu lá diễm lệ.

Trong quá trình cây sinh trưởng, nếu thấy mọc ra cành có lá xanh thì cần kịp thời cắt bỏ.

Nhân giống

Nhân giống bằng phương pháp giâm, tiến hành vào tháng 5 đến tháng 9, chọn cắt lấy ngọn nhánh dài 6-8cm, cắt bỏ lá gốc rồi giâm vào giới chất, giữ trong điều kiện ẩm và nửa râm. Vì trên đốt có các rễ sinh khí nên ngọn giống được giâm rất dễ sống.

CỎ VẰN LƯỚI TRẮNG

Cỏ vằn lưới trắng (Fittonia verschaffeltii), còn gọi là Phí thông hoa, Phí lệ hoa, Mục thảo lưới trắng, là loài thân cỏ sống lâu năm, màu xanh quanh năm. Cây thấp nhỏ, có thân bò lan, thân cây hình 4 cạnh, có lông tơ ngắn màu trắng phủ bên ngoài. Lá mọc đối, hình tròn trứng đến hình bầu dục, đỉnh lá hơi nhọn, dài khoảng 8cm, rộng chừng 7cm, màu xanh biếc, gân lá dạng lưới màu trắng bạc. Cùng loài với cỏ vằn lưới trắng còn có cỏ vằn lưới đỏ, còn gọi là cỏ vằn lưới đỏ thẫm, đặc điểm của nó là gân lá dạng lưới có màu đỏ rất đẹp; cỏ vằn lưới trắng lá nhỏ, là loài thân lùn của loài cỏ vằn lưới trắng, cây cao 10cm trở lên, lá dài 3-4cm, rộng 2cm.

Cỏ vằn lưới trắng có thân cây nhỏ nhắn, sắc màu trên lá trông giống như một bức tranh, là loài cây ngắm lá trồng trong phòng thế hệ mới, có thể đặt ở bàn trong thư phòng, văn phòng, phòng ngủ, trên bệ cửa sổ hay bàn làm việc v.v..., cũng thích hợp với việc treo trang trí.

Cỏ vằn lưới trắng thuộc loài cỏ vằn lưới, họ cây Tước sàng. Nguyên sinh ở Pêru.

Cỏ vằn lưới

Cỏ vằn hoa

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa khí hậu nóng ẩm, nhiệt độ thích hợp cho sự sinh trưởng là 18-25°C, không chịu được rét, nhiệt độ qua đông an toàn là 13°C. Ưa môi trường nửa râm. Không chịu được khô hạn và dầm nước, ưa đất pha cát có chứa chất mùn.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Rất nhạy cảm với nhiệt độ thấp, dù chỉ là nhiệt độ thấp trong 1 thời gian rất ngắn cũng có thể dẫn đến rụng lá, thậm chí chết cây.

Trong thời kỳ sinh trưởng, việc tưới nước nên "thà ẩm còn hơn khô", nhưng không được quá ẩm và dầm nước, nếu không thân cây sẽ bị thối, đồng thời cũng không được để khô hạn, nếu đất trong chậu khô hạn thì lá sẽ cuộn lại và rụng xuống. Nhưng khi qua đông cần giữ cho đất trong chậu khô ráo.

Do cành lá um tùm, nên khi bón phân nên dùng cách bón thúc ngoài rễ. Nếu bón phân bằng cách

khác, thì phải chú ý không được để phân dây lên mặt lá, tránh cho lá khỏi bị phân làm hại.

Nên đặt cây chỗ có đầy đủ ánh sáng tán xạ, tránh nắng gắt, nắng quá gắt sẽ khiến cây sinh trưởng chậm, lá cuộn lại và mất đi màu sắc vốn có.

Nhân giống

Nhân giống bằng phương pháp cắm cành, tách cây, giâm cành. Khi cắm cành, chọn cắt lấy những nhánh ngọn dài 5-8cm, cắt bỏ lá phía dưới rồi cắm vào giới chất, trong điều kiện ẩm và nhiệt độ khoảng 25°C, khoảng 1 tháng sau là có thể ra rễ. Việc tách cây tiến hành kết hợp với đảo chậu, tách cây lớn ra thành những cây nhỏ có rễ rồi đem trồng. Giâm cành thì vùi cành vào đất, để nó ra rễ trên đốt thân, sau đó tách khỏi cây mẹ rồi đem trồng.

Sa ngư chưởng

CÂY SA NGƯ CHƯỞNG

Cây Sa ngư chưởng còn có tên là cây Bạch tinh long, là loài cây thân cỏ chất thịt, sống lâu năm. Thân cây co ngắn. Lá dài dạng lưỡi, xếp thành hàng đôi, đỉnh lá hơi cùn, viền liền, khi mới

mọc thì đứng thẳng, sau dần mở ra 2 bên, mặt lá có rãnh lõm, màu xanh, có rất nhiều chấm trắng nổi. Hoa mọc dạng cành.

Biến chủng của nó gồm: giống vỏ thô (var. asperrima), giống lá rộng (var. lacifolia), giống có đường vân (var. striata) và giống có đốm vằn (var. legata) v.v... Các giống cây thường được trồng của loài cây này còn có Mặc mâu (Gasteria maculata), còn gọi là cỏ lá dày đốm trắng, có thân ngắn, lá màu xanh sẫm, lá hình lưỡi mọc cách sắp xếp ở 2 bên, mặt lá tron, rải trên đó vô số các đốm trắng, lá dài 14-16cm, rộng 3,5-4cm, dày 1-1,5cm, viền lá sừng hóa. Hoa mọc dạng cành, hoa nhỏ màu hồng phấn.

Cây Sa ngư chưởng tuy mặt lá thô ráp, nhưng các lá chất thịt xếp thành 2 hàng, hình cây rất lạ mắt, trên mặt lá màu xanh lại rải rác vô số các chấm sao màu trắng, là loài cây tô điểm cho bàn trà, bệ cửa sổ rất tốt.

Cây Sa ngư chưởng thuộc loài Sa ngư chưởng, họ cây Bách hợp. Nguyên sinh ở Nam Phi.

Điều kiện trồng trọt

Ưa điều kiện ấm và thông gió tốt, nhiệt độ thích hợp để sinh trưởng là 15-28°C, không chịu được rét, mùa đông cần giữ nhiệt độ ở mức 10°C trở lên. Khả năng chịu hạn tốt, yêu cầu đất trồng là đất cát màu mỡ và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Không đòi hỏi nghiêm ngặt về ánh sáng mặt trời, trong môi trường nắng hoàn toàn hay nửa râm, cây đều sinh trưởng được.

Khả năng chống hạn tốt, tưới nước thì theo nguyên tắc "thà khô còn hơn ẩm", tránh quá ẩm và đọng nước.

Vào thời kỳ sinh trưởng, mỗi tháng bón phân nước 1 lần, mùa đông ngừng bón phân.

Đòi hỏi đất trồng tơi xốp và thoát nước tốt, có thể dùng đất trồng được phối chế từ đất lá mục hoặc than bùn và cát thô mỗi thứ một nửa.

Nhân giống

Cây Sa ngư chưởng trong quá trình sinh trưởng sẽ mọc ra cây con từ gốc, có thể tách cây kết hợp với đảo chậu để trồng riêng.

CÂY LÁ ĐỔI MÀU

Cây lá đổi màu còn gọi là cây đa rắc vàng. Là cây thân gỗ xanh quanh năm, cây cao 1-1,5m, lá đơn mọc cách, có cuống, chất cỏ dày, màu lá, hình dạng lá và hoa văn trên lá biến đổi rất lớn, màu sắc thì có màu vàng, lục, đồng, đỏ, phấn, cam, cọ và màu ngà voi v.v... hoặc rắc vàng, điểm đốm, có đường vân v.v... Hình lá thì có hình sợi, hình sừng, xoắn ốc, hình cây kích cong, dạng sóng, hình bầu dục, viền liền v.v... biến hóa rất đa dạng. Cả cây có dịch sữa.

Cây lá đổi màu

Cây lá đổi màu là loài cây lá màu rất điển hình, nó có hơn 100 chủng loại, vì hình lá, sắc lá và vân lá biến hóa đa dạng, thích hợp với trang trí tổ hợp, nên đặt ở sảnh đường, hành lang, trước cửa, phòng họp, thì hiệu quả đều rất tốt.

Cây lá đổi màu thuộc loài cây lá đổi màu, họ cây dâu. Nguyên sinh ở Malaixia, các hòn đảo thuộc Thái Bình Dương.

Điều kiện trồng trọt

Ưa khí hậu ấm ẩm, không chịu được sương giá, sinh trưởng thích hợp nhất trong điều kiện ánh sáng mạnh, nhiệt độ cao, ẩm. Ánh sáng không đủ sắc lá sẽ kém tươi,

ánh sáng chiếu xiên là thích hợp nhất. Nhiệt độ lý tưởng là: ban đêm 16-18°C, ban ngày 21-24°C. Luôn giữ cho đất trồng được ẩm.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trong chậu không được quá khô, nếu không sẽ dễ rụng lá.

Từ đầu xuân đến giữa hạ, cứ 2 tháng bón phân 1 lần, thời gian còn lại thì không bón phân.

Mỗi năm cần đảo chậu đối với những cây mọc um tùm, dùng 1 phần đất, một phần than bùn hoặc đất lá mục và 1 phần cát phối chế thành đất trồng. Cho thêm vào trong chậu một ít canxi phốt phát và phân phức hợp. Cũng có thể dùng đất trồng bình thường.

Để hình cây được đầy đặn, mùa xuân hàng năm nên tiến hành cắt tỉa.

Nhân giống

Thường dùng phương pháp trồng bằng hom hoặc giâm cành để nhân giống, mùa nhân giống thích hợp là mùa xuân và mùa hạ. Vì cành có dịch sữa, nên sau khi cắt cần vùi cành vào tro than.

CÂY LÔNG NGỖNG TÍM

Cây Lông ngỗng tím còn gọi là cây Tam thất lông tím, Tam thất lông Thiên nga, là cây thân cỏ hoặc á quán mộc sống lâu năm. Khi còn nhỏ cây mọc thẳng đứng, khi lớn lên thì rũ xuống hoặc mọc bò lan, thân to nhiều nước. Lá mọc đối, hình trứng đến hình bầu dục, dài 10-18cm, rộng 4-5cm, đỉnh lá nhọn, viền lá có răng cưa rõ rệt. Cả cây khoác đầy lông nhỏ màu tím trông giống như lông ngỗng. Tháng 4 đến tháng 5 nở hoa, hoa mọc ra từ nách lá, màu vàng hoặc màu vàng cam.

Màu sắc cây lông ngỗng tím rất tươi đẹp, trồng và chăm sóc tiện lợi, có thể đặt ở bệ cửa sổ, trên bàn nơi có ánh sáng đầy đủ, cũng có thể treo lên.

Cây lông ngỗng tím thuộc loài Tam thất thảo, họ cây Cúc. Nguyên sinh ở Inđônêxia.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm áp và đầy đủ ánh sáng, nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng là 18-25°C, nhiệt độ qua đông nên giữ ở mức 8°C trở lên. Ưa đất trồng có chứa chất mùn, tơi xốp và thông khí.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Cần ánh nắng đầy đủ, nếu quá râm thì không những cành nhỏ yếu, mà cây còn có thể phai sắc biến thành màu xanh, giảm đi giá trị thưởng thức. Nhưng vào mùa hè nhiệt độ cao cần đặt cây trong môi trường nửa râm, ánh nắng chiếu trực tiếp sẽ thiêu đốt và làm khô héo lá.

Sinh trưởng nhanh, không cần bón quá nhiều phân, nhất là không được bón nhiều phân đạm, nếu không chẳng những làm cây bị vóng, mà lá cũng sẽ biến thành

Lông ngỗng tím

màu xanh và mất tươi sắc, nên bón phân lân, kali thích hợp.

Vào kỳ cây sinh trưởng cần cung cấp đủ nước, nhưng khi tưới cần tránh vương nước lên lá, nếu không các lông tơ trên lá sẽ lưu giữ nước, từ đó dẫn đến thối lá.

Do cây sinh trưởng nhanh, nên cần năng ngắt ngọn để khống chế độ cao của cây và làm cho cây ra nhiều nhánh. Hoa của cây có một mùi rất khó ngửi, cần kịp thời ngắt bỏ.

Mỗi năm cần đảo chậu một lần.

Thập nhị quyển vằn

Nhân giống

Nhân giống bằng phương pháp giâm cành. Vào 2 mùa xuân thu, chọn cắt lấy ngọn dài 5-8cm cắm vào giới chất, 1-2 tuần sau là có thể ra rễ. Nhưng cần tránh giới chất quá ẩm để ngọn giống khỏi bị thối.

CÂY THẬP NHỊ QUYỂN VẰN

Cây Thập nhị quyển còn gọi là cây đuôi gà cảnh, Lan đuôi rắn v.v... là cây thân cỏ chất thịt sống lâu năm, không có thân. Lá dài hình kim to bản, dạng tam giác, lá nhọn hình kiếm, lá mập và nhiều nước, bề mặt màu xanh, lưng lá có các cục nhô lên như nhọt màu trắng mọc ngang. Đây là một loài cây nhiều thịt, có rất nhiều chủng loại được trồng. Trong các chủng loại cùng loài

Thường xuân đằng

CÂY THƯỜNG XUÂN ĐẰNG

Thường xuân đằng còn có tên là Thường xuân đằng Trung Hoa, là loài cây dây leo xanh quanh năm. Thân cây có rễ sinh khí, cây nhỏ có lông mềm dạng vảy bao phủ, lá màu xanh thẫm, chất da, có cuống dài, lá trên cành dinh dưỡng có hình trứng dạng tam giác, viền lá liền hoặc khía làm ba, lá trên cành hoa hình trứng đến hình lăng. Các chủng loại cùng loài gồm có:

1. Thường xuân đằng Canary lá đốm (Hedara Canariensis), còn gọi là Thường xuân đằng lá hoa. Nguyên sinh ở quần đảo Canary thuộc Bắc Phi. Thân cây và cuống lá đều có màu đỏ. Lá dài 6-8cm, hình trứng dạng tam giác rộng, gốc lá hình trái tim, thường khía ba, màu xanh thẫm, gân lá màu xanh xám, viền lá có khảm các mảng đốm màu trắng vàng hoặc xanh xám không đều nhau.

2. Thường xuân đằng biển (H. helix), còn gọi là Thường xuân đằng Anh quốc, Xuân đằng xoăn, nguyên sinh ở nước Anh. Lá khía nhỏ, có 3-5 khía, khía ở đỉnh là dài nhất và nhọn nhất. Có rất nhiều biến chủng, như Thường xuân đằng kim tâm, lá dài 2cm, rộng 1,5cm, lá màu xanh thẫm, giữa lá màu vàng; Thường xuân đằng viền hoa lá dài 3cm, màu xanh thẫm, trên lá có các mảng đốm màu xanh xám

và vàng xen kẽ nhau; Thường xuân đằng băng tuyết, lá mọc khá dày, lá dài 3-4cm, rộng 2-3cm, màu xanh, viền lá màu trắng hoặc xanh nhạt.

Cành lá cây Thường xuân đằng rũ xuống, màu lá tươi đẹp, đặt nơi cao như bệ cửa sổ hoặc tủ sách, để cây treo rũ xuống, nhìn giống như một bức rèm xanh rất phóng khoáng đẹp đẽ.

Thường xuân đằng thuộc loài Thường xuân đằng, họ cây Ngũ gia. Nguyên sinh ở các tỉnh phía Nam núi Tần Lĩnh, Trung Quốc.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm và sáng sủa, kị nắng gắt, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 18-20°C, mùa đông chịu được nhiệt độ thấp 2-3°C, nhưng không chịu được mùa hè nóng nực nhiệt độ cao, 35°C trở lên lá sẽ úa vàng và cây ngừng sinh trưởng. Đặc biệt là Thường xuân đằng biển có khả năng chịu nóng rất kém, 25°C trở lên là ngừng sinh trưởng. Không yêu cầu nghiêm ngặt về đất trồng.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Các giống lá đốm cần có đầy đủ ánh sáng tán xạ thì mới giữ được sắc lá tươi đẹp. Ánh sáng không đủ thì không những nhạt sắc, mà còn có thể bị lốp cây, cành lá gầy nhỏ, ảnh hưởng đến giá trị thưởng thức.

Vào mùa xuân khi cây sinh trưởng mạnh, cứ nửa tháng cần bón phân một lần, nhưng khi nhiệt độ cao cây ở trạng thái nửa ngủ nghỉ thì phải ngưng bón phân, hạn chế tưới nước,đất trong chậu quá ẩm dễ làm thối rễ cây.

Vào thời kỳ cây sinh trưởng phải giữ cho đất luôn ẩm, không để quá khô, nếu không đủ nước thì lá gốc sẽ rụng. Đồng thời năng phun nước mặt lá để giữ ẩm không khí.

Cần chú ý ngắt ngọn để cây ra nhiều nhánh, làm cho cây nhiều cành rậm lá, hình cây đầy đặn.

Chọn giới chất trồng thoát nước tốt, đất trong chậu có thể phối chế bằng cách trộn đất vườn và đất mùn. Thường thì 1-2 năm đảo chậu 1 lần.

Nhân giống

Chủ yếu bằng phương pháp giâm, nên tiến hành vào mùa xuân. Vào mùa hè 32°C trở lên không nên giâm. Khi giâm chọn những nhánh to, độ dài đối với loài lá to là 10-15cm, loài lá nhỏ là 4-6cm. Giâm xong giữ cho môi trường râm ẩm, ở nhiệt độ 20°C, 30-40 ngày sau là ra rễ. Thường xuân đằng cũng có thể dùng cách vùi cành để nhân giống, vùi cành mọc dài vào đất, sau khi ra rễ thì cắt tách khỏi cây mẹ để trồng riêng. Loài lá hoa thì còn có thể nhân giống bằng cách ghép cành.

THƯƠNG ĐAO DƯỢC ĐỐM ĐỎ

Cây Thương đao dược đốm đỏ còn gọi là cây Quyên lệ thảo, Hồng điểm thảo, Thương đao dược, Thương đao dược bông lá, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây cao 20-30cm, thân vuông, phân nhiều

Quyên lệ thảo

nhánh. Lá đơn mọc đối, hình trứng đến hình trứng dài, dài 5-7,5cm, rộng 5cm, viền liền, màu xanh lá mạ, mặt lá rải đầy các đốm màu đỏ hoặc phấn hồng rất đẹp. Cuống lá màu nâu đỏ dài 2cm. Cuối thu đầu đông nở hoa.

Cây Thương đao dược đốm đỏ thuộc loài Thương đao dược, họ cây Tước sàng, nguyên sinh ở Madagátxca.

Điều kiện trồng trọt

Ưa khí hậu ấm ẩm và môi trường nửa râm, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 20-25°C, nhiệt độ qua đông vào mùa đông không được thấp dưới 5°C, nhiệt độ quá thấp sẽ dẫn đến khô héo lá. Ưa đất giàu tơi xốp, giàu mùn và thoát nước tốt, hơi chua.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Kị khô hạn, chỉ hơi mất nước là lá sẽ héo rũ, cần giữ cho đất luôn ẩm, tránh hiện tượng đất quá khô. Nhưng mùa đông cần hơi khô một chút, cần hạn chế tưới nước.

Giữ cho môi trường có độ ẩm cao, đây là điều then chốt trong việc trồng cây Thương đao được đốm đỏ, vào kỳ cây sinh trưởng cần năng phun nước mặt lá để tăng độ ẩm không khí.

Kị bón phân quá nhiều, bón phân quá nhiều sẽ làm lốp cây, khiến cây rệu rã, giảm giá trị thưởng ngắm.

Mùa hè cần tránh ánh nắng chiếu trực tiếp, nếu không lá sẽ dễ bị cuộn lại. Nhưng không được quá râm, nếu không cây sẽ bị vóng, và mất đi màu sắc diễm lệ.

Cây sinh trưởng nhanh, cần năng ngắt ngọn để cây ra nhánh và khống chế độ cao, tạo thành hình cây chặt chẽ rậm rạp. Cành trổ hoa sẽ chết sau khi hoa tàn, cần kịp thời cắt bỏ cành khô chết, phần dưới sẽ nhanh chóng mọc cành mới.

Nhân giống

Bằng phương pháp gieo hạt hoặc giâm cành. Gieo hạt có thể tiến hành vào đầu xuân. Giâm cành thì tiến hành vào mùa xuân và mùa thu là tốt nhất. Cắt chọn ngọn cành dài 8-10cm làm ngọn giống, trong nhiệt độ 18-21°C và điều kiện nửa râm, sau khi giâm khoảng nửa tháng là có thể ra rễ. Dùng phương pháp cắm trong nước cũng rất dễ ra rễ.

CÂY HUYẾT HIỆN

Huyết hiện là cây thân cỏ, sống lâu năm, có thể cao đến 1m, nhưng trồng trong chậu thì tương đối thấp. Cả cây màu đỏ tím. Lá hình trứng hoặc hình tròn, dài 15cm, đỉnh lá lõm xuống, mặt lá có nếp nhăn. Các giống được trồng có: Huyết hiện gân đỏ (Iresine Herbstii var. Brilliantissima), lá màu đỏ tím nhạt, gân lá màu đỏ sẫm; Huyết hiện gân vàng (var. aureo – reticulata), lá màu xanh sáng, gân lá màu vàng. Cùng loài với Huyết hiện còn có Huyết hiện lá nhọn (I. Lindenii), cao khoảng 60cm, lá hẹp hình kim to bản, dài 5-8cm, đỉnh lá nhọn, màu đỏ máu.

Màu sắc cây Huyết hiện tươi đẹp, toàn bộ cây màu đỏ tím, có khả năng chống rét nhất định.

Cây Huyết hiện thuộc loài Huyết hiện, họ cây rau dền, nguyên sinh ở châu Nam Mỹ.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm, ẩm, có khả năng chống rét nhất định, ưa đất cát pha tơi xốp, màu mỡ.

Huyết hiện

Hướng dẫn cách chăm sóc

Không được bón quá nhiều phân đạm, nếu không sắc lá sẽ nhạt, giảm giá trị thưởng thức.

Cần năng ngắt ngọn cắt tỉa để khống chế độ cao của cây và làm cho cây mọc được đầy đặn.

Nhân giống

Bằng cách giâm cành. Chọn cắt ngọn cành to khỏe dài chừng 5cm, trong điều kiện nhiệt độ 20-25°C và độ ẩm tương đối là 70%-80%, sau khi cắm 1 tuần là có thể ra rễ.

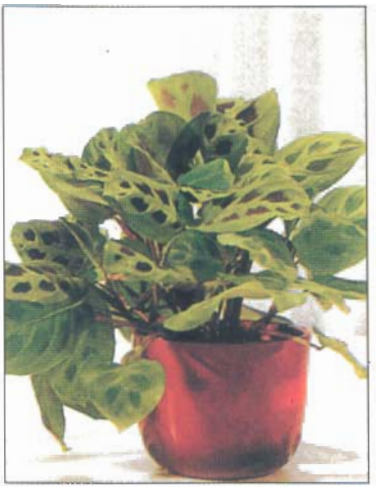

Trúc dụ đốm báo

CÂY TRÚC DỤ SONG SẮC

Trúc dụ song sắc còn gọi là Trúc dụ lá hoa, Cát uất kim lá hoa, Trúc dụ đốm vằn chân thỏ, Trúc dụ đốm báo, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây khá thấp, cao khoảng 25cm. Thân dạng không có rễ. Lá hình trứng đến hình bầu dục, dài khoảng 15cm, rộng chừng 10cm, màu xanh nhạt, giữa các gân lá có các đồ án không đều

do các đốm vằn màu xanh thẫm hoặc xanh cọ tạo nên. Do lá của nó ban ngày duỗi ra, buổi tối cuộn chồng lại giống như chắp tay cầu khấn, nên có tên tiếng Anh là "cây cầu khấn". Cùng loài còn có Trúc dụ vân đỏ (Maranta Leuconenra Erythrophylla), còn có tên là Cát uất kim hồng tuyến, Trúc dụ đốm báo gân đỏ, là loài cây thấp. Lá dài hình bầu dục, dài 10-12cm, rộng 5-6cm, màu xanh trám, gân giữa và gân bên màu đỏ, hai bên sườn giữa có các mảng đốm răng cưa màu xanh bạc đến màu xanh vàng lưng lá màu đỏ tím.

Trúc dụ song sắc cây nhỏ nhắn xinh xắn, hình cây chặt chẽ khéo léo, sắc lá đẹp đẽ đa dạng, nhất là các mảng đốm 2 bên gân lá giống như chân thỏ, nhìn rất thú vị, là loài cây thích hợp để trồng và trang trí nhà cửa.

Trúc dụ song sắc thuộc loài Trúc dụ, họ cây trúc dụ. Nguyên sinh ở Braxin, Guiana.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm và nửa râm, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 16-24°C, nhiệt độ qua đông an toàn là 12°C. Ưa đất trồng tơi xốp, màu mỡ và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đòi hỏi khá cao về độ ẩm không khí, chỉ có thể sinh trưởng tốt trong điều kiện độ ẩm không khí tương đối cao, nếu quá khô lá sẽ cuộn lại, đồng thời mũi lá và viền lá sẽ bị khô héo. Trong thời kỳ sinh trưởng cần năng phun nước mặt lá và môi trường xung quanh.

Ưa ánh sáng tán xạ 50% - 60%, kị ánh mặt trời chiếu trực tiếp. Ánh nắng quá mạnh, lá sẽ cuộn vào trong và gây ra úa lá, mũi lá và viền lá bị khô. Nhưng cũng không được quá râm, nếu không cây sẽ mềm nhũn, lá mất độ bóng, các đốm vằn đẹp đẽ sẽ phai màu và biến mất.

- Trong thời kỳ sinh trưởng, cứ nửa tháng bón phân 1 lần, nhưng không được bón quá nhiều phân đạm, nếu không cuống lá sẽ mọc vóng lên ảnh hưởng đến giá trị thưởng ngắm.
- Khi nhiệt độ cao hơn 30°C, cây sẽ sinh trưởng không tốt, cần tăng cường thông gió, năng phun nước giảm nhiệt độ và ngưng bón phân.
- Vào kỳ cây sinh trưởng cần tưới nước đầy đủ, giữ cho đất chậu luôn ẩm, nhưng không được quá ẩm, nếu không sẽ làm thối rễ, thậm chí chết cây. Mùa đông cần giữ cho khô ráo.

Nhân giống

Bằng phương pháp tách cây. Vào mùa xuân có thể tiến hành kết hợp với đảo chậu, tách cây thành nhiều tụm trồng xong đặt nơi nửa râm để chăm sóc.

LÊ NGŨ SẮC

Lê ngũ sắc còn gọi là Lê lá màu, lê hồng tâm lá đốm, lê Mỹ lệ, lê đỏ, là loài cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây cao 20-30cm. Lá mọc cụm dạng tòa sen, gốc nối thành cái "máng nước" hình ống, mặt lá rộng và

Lê lá màu

mỏng, có độ loáng, hình kìm to bản, dài 20-30cm, rộng 3-4cm, mặt lá màu xanh viền có răng cưa nhỏ, giữa lá có các vân dọc rộng màu trắng sữa đến màu vàng. Trồng được 2-3 năm thì ra hoa, trước khi hoa nở giữa lá biến thành màu đỏ nhạt, rồi dần biến thành đỏ tươi. Các cây cùng loài thường thấy có: Lê viền vàng (Neoregelia corolinal 'Flandria'), còn gọi là Lê ngũ sắc viền nạm, cây cao 30cm, lá duỗi ngang như cái đĩa, lá dài 20-30cm, rộng 4-5cm, chất da, có độ loáng, viền lá màu trắng vàng, lá ở giữa có những đường vân dọc không đồng đều khi ra hoa thì dần biến thành màu đỏ, hoa nhỏ màu tím, đỉnh nụ hoa màu trắng. Lê đỉnh đỏ (N. spectabilis), còn gọi là Lê lá màu Mỹ lệ, Hoa tháp nước Mỹ lệ, cây cao 30-50cm, lá dài 30-40cm, rộng 3-3,5cm, màu xanh, lưng lá màu phấn trắng, gốc lá có màu tím, đỉnh lá cùn và có đầu nhọn nhỏ, màu đỏ. Hoa nhỏ màu lam.

Lê ngũ sắc có màu sắc sặc sỡ, thời gian thưởng ngắm có thể lâu từ 6 tháng tới 1 năm, là một loài cây trồng rất đẹp, thích hợp khi đặt ở thư phòng, khách sảnh và phòng làm việc.

Lê ngũ sắc thuộc loài Lê đỏ họ cây Lê. Nguyên sinh ở rừng mưa nhiệt đới Braxin.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm và sáng sủa, có khả năng chống hạn nhất định, kị nắng gắt, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 20-28°C, nhiệt độ qua đông an toàn là 10°C.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Chất nền để trồng cần phải thông khí và thoát nước tốt, đất trồng có thể phối chế từ đất lá mục thêm vỏ cây vụn, mùn gỗ, Vermiculite (khoáng vật), trân châu nham v.v...

Thời kỳ cây sinh trưởng cần độ ẩm khá cao, dù là vào mùa

đông thì cũng cần phải giữ độ ẩm không khí ở mức 50%, cần thường xuyên phun nước mặt lá, nhưng khi nhiệt độ dưới 15°C thì ngưng phun nước.

Không tưới quá nhiều nước, chỉ cần giữ cho ẩm là được, nhưng trong "máng nước" cần phải năng tưới nước.

Không cần bón nhiều phân, mỗi nửa tháng tưới phân loãng 1 lần là được, ngoài bón dưới đất ra, còn cần bón phân lên lá và tưới vào trong "máng nước".

Ưa ánh sáng tán xạ đầy đủ, khi ánh sáng thích hợp, nụ của nó sẽ có màu sắc khá đẹp, khi quá râm sẽ trở nên ảm đạm, độ che nắng khoảng 50%-60% là được.

Nhân giống

Bằng phương pháp tách cây. Thường thì cây mẹ mỗi năm sẽ đẻ 1-2 cây con ở gốc, đến khi cây con cao khoảng 7-8cm thì dùng dao cắt ra, cố gắng cắt cho cây con có chút rễ, sau đó đem trồng riêng.

Lê tổ chim

LÊ TỔ CHIM

Lê tổ chim còn có tên là Lê đỏ đen, Lê tổ chim vô tà, là loài cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Lá mọc thành cụm dạng tòa sen, hình kim ngược hoặc hình que, dài 25-35cm, rộng 3-5cm, mềm mại, viền có răng nhỏ, màu xanh, hơi mang màu đỏ tím, màu tím đậm nhất ở chỗ gần gốc, lưng lá màu đỏ sậm. Hoa nhỏ màu trắng, không duỗi ra ngoài cụm lá. Các cây cùng loài thường thấy có: Lê tổ chim ngân tuyến (Nidularium innocentii 'Lineatum'), lá hình kim to bản hoặc hình kim rộng ngược, dài 25-35cm, rộng

3-5cm, viền có răng nhỏ, màu xanh nhạt có độ loáng, mặt lá rải đầy các đường vân nhỏ màu trắng bạc, khi hoa nở, giữa cụm lá sẽ mọc lên nụ hoa giống như lá nhỏ, đỉnh màu đỏ. Hoa nhỏ màu trắng.

Lê tổ chim thuộc loài Lê tổ chim họ cây Lê. Nguyên sinh ở miền Nam Braxin.

Điều kiện trồng trọt

Ưa khí hậu ấm ẩm. Ưa ánh sáng, chịu được râm, kị nắng gắt, nhiệt độ sinh trưởng,thích hợp là 20-28°C, dưới 15°C thì ngưng sinh trưởng, dưới 10°C cây dễ bị cóng.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Ưa môi trường độ ẩm cao, vào thời kỳ sinh trưởng nên năng phun nước lên cây và môi trường xung quanh để tăng độ ẩm không khí.

Vào thời kỳ sinh trưởng cần che 40%-60% ánh nắng, khi đặt trong phòng cần có đủ ánh sáng tán xạ.

Khi cây sinh trưởng cần giữ cho đất chậu luôn ẩm, không tưới quá nhiều nước, nhưng phải thường xuyên tưới nước vào "máng nước" trong cụm lá tòa sen.

Trong thời kỳ sinh trưởng, mỗi nửa tháng tưới phân loãng 1 lần, khi tưới phân cần chú ý tưới lên mặt lá và tưới vào máng nước tòa sen.

Đất trồng phối chế từ đất vườn và đất lá mục theo tỷ lệ 1 : 2, cũng có thể trồng bằng rêu, rễ quyết và cỏ vây.

Nhân giống

Bằng cách tách cây. Khi cây con mọc ra từ bên cạnh cây mẹ lớn đến khi có 7-8 lá thì dùng dao sắc tách ra trồng riêng.

CÂY LỘ ĐÂU LÁ ĐỐM

Cây Lộ đâu lá đốm còn có tên là cây Lộ đâu viền đốm, cây Lộ đâu Wei qi shi, là loài cây bụi xanh quanh năm, sống lâu năm. Có thân ngắn, cây cao khoảng 1m, lá hình kim to bản dạng sợi, dài 50-90cm, rộng 6-7cm, cong và rũ xuống, trên lá màu xanh thẫm có những đường vân dọc màu trắng bạc hoặc màu vàng nhũ rộng hẹp khác nhau. Viền lá và sườn giữa lưng lá đều có gai nhọn. Cùng loài còn có Lộ đâu Sơn Đức (Pandanus sanderii), lá hình sợi, mọc cụm, dài khoảng 70cm, rộng 5-6cm, lá non có màu vàng, lá lớn có các đường vân dọc màu vàng rộng hẹp khác nhau, lá già thì chuyển sang màu xanh hoàn toàn.

Cây Lộ đâu lá đốm có hình cây rất độc đáo kỳ lạ, đầy chất nhiệt đới, sắc lá diễm lệ, nên đặt nơi có không gian tương đối rộng như sảnh đường chẳng hạn. Vì viền lá có gai, nên địa điểm đặt cần tránh cho trẻ em tiếp xúc để khỏi bị thương tích.

Cây Lộ đâu lá đốm thuộc loài cây Lộ đâu, họ cây Lộ đâu, nguyên sinh ở Polynesia.

Cây Lộ đâu lá đốm

Điều kiện trồng trọt

Ưa ẩm cao và nửa râm, nhiệt độ thích hợp cho sự sinh trưởng là 16-26°C, nhiệt độ trong phòng vào mùa đông cần giữ ở mức 15°C trở lên. Có khả năng chống hạn nhất định. Ưa đất trồng tơi xốp, thông khí tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trồng có thể phối chế bằng đất than bùn hoặc đất lá mục cộng với 1/3 trân châu nham. Khi lên chậu, 1/3 đáy chậu phải lót ngói vụn hay gạch vụn để làm tầng thoát nước, tiện cho việc thoát nước và thông khí.

Ưa nửa râm, vào thời kỳ sinh trưởng cần che đi 50% ánh mặt trời.

Vào kỳ cây sinh trưởng, cứ nửa tháng tưới phân 1 lần, đồng thời cung cấp đủ nước. Tuy cây có khả năng chống hạn nhất định, nhưng nếu đất chậu quá khô sẽ làm lá phía dưới héo úa, ảnh hưởng đến giá trị thưởng ngắm. Mùa đông cần hạn chế tưới nước.

Nhân giống

Bằng cách trồng hạt hoặc tách cây. Gốc cây Lộ đâu lá đốm rất dễ mọc mầm, có thể tách mầm để trồng riêng. Nếu không có bộ rễ thì phải giâm vào trong giới chất để chăm sóc. Trong điều kiện độ ẩm không khí cao và nhiệt độ 25°C, khoảng 4-6 tuần sau là ra rễ mới.

Cây hoa phun khói lá hoa

CÂY HOA PHUN KHÓI

Cây hoa phun khói còn có tên là cây Yên hỏa thảo, hoa hỏa phảo, là loài cây thân cỏ tinh bò lan sống lâu năm. Có thể bò dài tới 30cm, chất thịt, trên đốt mọc các rễ sinh khí. Lá đơn mọc cách, xếp thành hàng đôi trên cành, lá chất thịt và hơi dày, hình tròn chữ nhật hoặc hình bầu dục, dài 3-5cm, rộng 1,5-2,5cm, đỉnh lá cùn, gốc lá hình trái tim, viền lá

có răng cưa cùn, lưng lá màu xanh nhạt đến màu đỏ, hai mặt lá đều có các đốm nhỏ màu trắng, gốc cuống lá có một đôi lá đài rõ rệt, lá đài chất màng, màu hồng phấn, bán trong suốt. Hoa nở vào mùa thu, hoa màu trắng mang sắc hồng. Cùng loài còn có hoa phun khói hoa lá (Pellionia pulchra), viền của lá non màu đỏ nâu, gân giữa màu xanh nhạt, mặt lá màu xanh nhạt có đốm vằn, lưng lá màu xanh xám đến màu xanh nâu nhạt.

Cây hoa phun khói có mặt lá tươi đẹp, cành lá rũ xuống, lại thích nghi với việc trồng trong phòng, là loài cây treo trang trí rất tốt.

Cây hoa phun khói thuộc loài Xích Xa, họ cây Tầm ma. Nguyên sinh ở Malaixia, Mianma, Việt Nam.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm, ẩm và nửa râm, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 16-28°C, nhiệt độ qua đông không được dưới 10°C, cây hoa phun khói có khả năng chịu rét hơi kém. Ưa đất trồng thoát nước tốt, giàu mùn.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Ưa ánh sáng rực rỡ, tránh ánh nắng chiếu trực tiếp để khỏi bị nắng thiêu.

Giữ cho đất chậu luôn ẩm, vào kỳ cây sinh trưởng cần năng phun nước mặt lá.

Cứ nửa tháng tưới phân loãng 1 lần.

Do cây sinh trưởng nhanh nên cần chú ý cắt tỉa.

Nhân giống

Bằng phương pháp giâm. Chọn cắt ngọn cành để giâm, rất dễ mọc rễ mới.

CỎ TIÊU THẢO VỎ DƯA HẤU

Cỏ Tiêu thảo vỏ dưa hấu (Peperomia argyeia), còn gọi là Tiêu thảo xanh đậu, vỏ dưa hấu, là cây thân cỏ sống lâu năm, xanh quanh năm. Thân tương đối ngắn, cây thấp nhỏ, khoảng 20-25cm. Lá mọc tụm, có cuống dài, hình tròn, giống cái lá chắn, gốc lá hình trái tim, chất nửa da, trơn, có độ loáng, màu xanh, lưng lá màu đỏ tím, gân trên mặt lá màu xanh sẫm, từ trung tâm phát ra tứ phía, giữa các gân lá màu xám bạc, vì rất giống với vỏ dưa hấu nên có tên như vậy.

Đậu biện lục lá hoa (Peperomia obtusifolia 'Green – Gold'), còn gọi là Đậu biện lục ngũ sắc, Tiêu thảo rắc vàng, lá hình trứng, hình bầu dục dài hoặc hình trứng ngược, đỉnh lá nhọn, chất gần thịt, trên mặt lá xanh đậm có các mảng đốm không đồng đều màu xanh nhạt đến màu vàng nhũ, đôi khi mặt lá màu xanh vàng, còn mảng đốm lại màu xanh đậm. Tiêu thảo lá đốm rũ (P. scandens 'Variegata'), còn có tên là Tiêu thảo bò lan, thân bò lan, chất thịt, lá dài hình tim, đỉnh lá nhọn, dài khoảng 6cm, rộng chừng 4cm, màu xanh nhạt, viền lá màu trắng vàng.

Cỏ Tiêu vỏ dưa hấu

Cỏ Tiêu vỏ dưa hấu nhỏ nhắn xinh xắn, hình lá độc đáo, từng lá từng lá giống như vỏ dưa hấu, trông rất sinh động, nên đặt trên bàn và bệ cửa sổ để thưởng ngắm. Tiêu thảo lá đốm rũ còn có thể treo lên để trang trí.

Cỏ Tiêu thảo thuộc loài Tiêu thảo, họ cây Hồ tiêu. Nguyên sinh ở Braxin.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm và nửa râm, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-30°C, quá 30°C hoặc dưới 15°C cây sẽ sinh trưởng chậm, nhiệt độ qua đông an toàn là 10°C, dưới 10°C cây dễ bị cóng. Yêu cầu khá cao về độ ẩm không khí, ưa ánh sáng tán xạ đầy đủ. Ưa đất cát pha thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Kị ánh nắng chiếu trực tiếp, nhưng ưa ánh nắng tán xạ. Nếu quá râm sẽ dễ bị vóng và mất đi các đốm vằn diễm lệ, giảm hiệu quả thưởng ngắm.

Cành lá chất gần thịt, có tác dụng tích nước, do đó có khả năng chống hạn nhất định. Không được tưới quá nhiều nước, đất chậu quá ẩm sẽ gây thối rễ chết cây, vào mùa đông cần hạn chế tưới nước.

Vào kỳ cây sinh trưởng mỗi tháng bón phân 1 lần, không dùng phân nước và tránh dây phân lên lá.

Bình thường cần năng phun nước mặt lá và môi trường xung quanh để tăng độ ẩm.

Nhân giống

Bằng cách tách cây hoặc giâm lá. Khi giâm lá, chọn những lá khỏe mạnh, có cuống dài 2-3cm, đợi đến khi vết cắt hơi khô thì cắm nghiêng vào giới chất, trong điều kiện ẩm và nhiệt độ khoảng 20°C, chừng nửa tháng sau là có thể ra rễ. Nhưng không được để giới chất quá ẩm để lá giống khỏi bị thối. Khi lá giống mọc cao 4-5cm thì dời lên chậu. Tách cây có thể tiến hành vào mùa xuân và thu kết hợp với đảo chậu. Đậu biện lục lá hoa và Tiêu thảo lá đốm rũ có thể nhân giống bằng cách giâm cành, chọn cắt những đoạn thân dài 10cm, cắm vào giới chất xong, giữ cho luôn ẩm, khoảng 3 tuần sau là ra rễ.

Môn hỷ lâm Hồng Bảo Thạch

MÔN HỶ LÂM HỒNG BẢO THẠCH

Môn Hỷ lâm Hồng Bảo Thạch còn gọi là cây Hồng Bảo Thạch, là giống trồng trọt của môn Hỷ lâm cuống đỏ (Philodendron erubescens), là loài thực vật dây leo xanh quanh năm. Thân cây to, ngọn mới và lá non có màu đỏ, rất tươi đẹp, sau chuyển sang màu đỏ tối, trên đốt mọc các rễ sinh khí màu đỏ tim. Cuống lá màu đỏ tím, lá hình tim dài, gốc hình mũi tên, dài 20-30cm, rộng 10-15cm, lưng lá màu đỏ tím nhạt, mặt lá màu xanh, có lóng lánh màu đỏ tím, viền lá liền, chất da, đọt lá non màu đỏ hoa hồng, sau khi lá mới mọc ra thì rụng xuống. Hoa do nụ màu trắng vàng và lõi hoa màu trắng tạo thành.

Môn Hỷ lâm Hồng Bảo Thạch có sắc lá sáng, màu sắc tươi đẹp, hình cây đẹp, nhìn rất bắt mắt, cây cỡ nhỏ có thể đặt nơi bệ cửa sổ và trên bàn để ngắm, cây cỡ lớn thường trồng theo kiểu vật tổ, đặt ở sảnh đường, thư phòng là những nơi có không gian rộng.

Môn Hỷ lâm Hồng Bảo Thạch thuộc loài môn Hỷ lâm, họ cây Thiên Nam Tinh, nguyên sinh ở rừng mưa nhiệt đới Trung Mỹ và Nam Mỹ.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm và nửa râm, chịu bóng râm khá tốt, nhiệt độ thích hợp cho sinh trưởng là 20-30°C, không chịu được rét, nhiệt độ thấp nhất không được dưới 14°C, độ ẩm không khí tương đối khoảng 70% là được.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Từ tháng 5 đến tháng 9 cây sinh trưởng mạnh, cần tưới đủ nước, nhưng phải tránh dầm nước, quá ẩm hay quá khô đều làm úa lá. Mỗi ngày phun nước lên lá và môi trường xung quanh 2-3 lần để tăng độ ẩm không khí.

Tránh ánh nắng chiếu trực tiếp, nếu không sẽ xảy ra hiện tượng vàng lá và cháy viền lá, tháng 5 đến tháng 9 cần che nắng 50% - 60%, nhưng không được quá râm, để bảo đảm cây sinh trưởng khỏe mạnh.

Trong thời kỳ sinh trưởng, cứ 2 tuần tưới phân 1 lần.

Nhân giống

Bằng phương pháp cắm cành, đốt thân cây Hồng Bảo Thạch có các rễ sinh khí, có thể chọn cắt ngọn cành, để cả rễ sinh khí trồng vào trong chậu. Hoặc là vào tháng 5 tháng 6 cắt thân bò thành các đoạn thân có 2-3 đốt, cắt bỏ rễ sinh khí, giữ lại 1-2 lá, cắm vào giới chất rồi giữ trong môi trường ẩm và nửa râm, 15-20 ngày sau là có thể ra rễ. Môn Hỷ lâm Hồng Bảo Thạch cũng có thể nhân giống bằng cách giâm mầm đơn.

CÂY LÃNH THỦY HOA

Lãnh thủy hoa còn có tên là cỏ Bạch Tuyết, thực vật màu nhôm, Tầm ma lá hoa, là loài cây thân cỏ sống lâu năm. Thân cây màu xanh, phân nhiều nhánh. Lá hình trứng hoặc hình bầu dục, dài khoảng 10cm, rộng chừng 5cm, đỉnh lá nhọn, mặt lá có 3-4 đường vân dọc màu trắng bạc, gân lá lõm xuống, lá hơi có nếp gấp, lưng lá màu xanh nhạt. Hoa hình cây dù, mọc ra từ nách lá.

Lá cây Lãnh thủy hoa 2 màu xanh trắng rõ ràng, dù là đặt trên bàn hay treo lên thì đều mang lại cho con người một cảm giác sảng khoái.

Cây Lãnh thủy hoa thuộc loài Lãnh thủy hoa, họ cây Tầm ma. Nguyên sinh ở vùng nhiệt đới trừ Ốtx-trây-lia.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm, ẩm, nửa râm và thông gió, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 15-25°C, nhiệt độ vào mùa đông không được dưới 5°C, độ ẩm không khí tương đối cần giữ ở mức 60%, tránh ánh nắng chiếu trực tiếp. Không yêu cầu cao về đất trồng, nhưng tốt hơn nên dùng đất trồng có chứa nhiều

Lãnh thủy hoa

chất mùn, tơi xốp và thoát nước tốt. Nhiệt độ không được dưới 14°C, độ ẩm không khí tương đối khoảng 70% là được.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Nên đặt cây nơi có đầy đủ ánh sáng tán xạ, nếu ánh sáng quá yếu, các đốt sẽ dài ra, thân cây trở nên mềm oặt, khiến hình cây tứ tán, đồng thời lá mất đi độ loáng, đốm màu nhạt đi, ảnh hưởng đến sự thưởng ngắm.

Vào thời kỳ sinh trưởng không được bón quá nhiều phân đạm, nếu không thân cây sẽ bị lốp.

Vào thời kỳ cây sinh trưởng cần ngắt ngọn nhiều lần để cây ra nhánh bên và giữ cho cây thấp, làm cho hình cây được đầy đặn. Nhưng cũng không được quá chăm ngắt ngọn, nếu không sẽ ảnh hưởng đến sự sinh trưởng của cây, lá sẽ nhỏ lại, không có lợi cho sự thưởng ngắm. Do cây sinh trưởng tương đối nhanh, nên trồng được 2-3 năm cần tiến hành cắt tỉa từ gốc trước mùa xuân hàng năm để cây ra cành lá mới, nếu không cây sẽ mọc quá cao, hình cây tán loạn và ảnh hưởng đến sự thưởng ngắm.

Nhân giống

Bằng phương pháp cắm cành. Vào mùa xuân chọn cắt phần ngọn cành, ngọn giống dài 8-10cm, cắm xong khoảng 10 ngày sau là có thể ra rễ, khả năng sống sót cao.

CÂY HỒ TIÊU ĐỎ TÍM

Là loài cây mọc bò, xanh quanh năm. Thân cây nhỏ, lá hình trái tim, dài khoảng 13cm, rộng chừng 10cm, cuống lá màu đỏ, dài khoảng 2,5cm, giống hình cái khiên, lá màu xanh trám, có nếp gấp, rải đầy các đốm bạc pha chút màu phấn hồng, ở gần gân giữa lá, màu phấn hồng càng đậm, lưng lá màu xanh sẫm.

Lá cây Hồ tiêu đỏ tím đẹp mắt mọc hướng ra 4 phía xung quanh, làm cho người ta cảm thấy tinh thần sảng khoái, nên trang trí bằng cách treo lên.

Cây Hồ tiêu đỏ tím thuộc loài Hồ tiêu, họ cây Hồ tiêu.

Hồ tiêu đỏ tím

Điều kiện trồng trọt

- Ưa khí hậu ấm áp, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-28°C, ưa nắng sáng sủa.

Hướng dẫn cách chăm sóc

- Kị ánh nắng chiếu trực tiếp, mùa hè nhiệt độ cao cần đặt cây nơi nửa râm, nhưng không được quá râm, nếu không sẽ làm vòng cây, ảnh hưởng đến việc thưởng ngắm.
- Nhiệt độ và độ ẩm không ổn định sẽ không có lợi cho cây sinh trưởng, do đó cần giữ cho độ ẩm được ổn định, phun nước mặt lá để giữ một độ ẩm nhất định.
- Việc tưới nước cần theo nguyên tắc "khô ẩm đan xen", giữ cho đất chậu được ẩm.
- Vào kỳ cây sinh trưởng, mỗi tháng bón phân 1-2 lần.

Nhân giống

Bằng phương pháp cắm cành. Chọn cắt đoạn thân dài 8-10cm, cắm xong phủ túi ni lông lên để giữ ẩm, trong điều kiện 24°C, 4-5 tuần sau là ra rễ.

RAU HƯƠNG TRÀ PHƯƠNG NAM

Rau Hương trà Phương Nam còn gọi là cây Thường xuân đằng Thụy Sĩ, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Thân cành hình 4 cạnh, trên phủ các lông tơ mềm màu cam vàng. Lá hình tròn trứng, đỉnh lá tròn, gốc lá hình trái tim nông, viền lá có các răng cưa thô hình nửa vòng tròn, dài rộng gần bằng nhau (6-7cm), mặt lá màu xanh vàng, óng ánh, gân lá màu nâu đỏ, lưng lá màu tím hoặc xanh xám. Chủng loại được trồng trong vườn có Thường xuân đằng Thụy Sĩ viền trắng (Plectranthus nummularis 'Mintleaf'), lá khá nhỏ, có mùi thơm, điểm khác biệt của nó là viền lá có nạm các đốm vằn màu trắng sữa.

Rau hương trà

Rau Hương trà Phương Nam có sắc lá đẹp, cành lá treo rũ, là cây để treo trang trí rất tốt.

Rau Hương trà Phương Nam thuộc loài rau Hương trà, họ cây Thần hình, nguyên sinh ở châu Úc.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 16-22°C, ngừng sinh trưởng ở 12°C. Ưa nắng, nhưng chịu bóng râm khá tốt. Không đòi hỏi nghiêm ngặt về đất trồng, có thể trồng bằng đất bình thường.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Mỗi ngày tốt nhất nên để ra nắng 3-4 giờ, nếu không đủ ánh nắng trong một thời gian dài thì

màu lá sẽ chuyển sang màu tối, cành lá sẽ bị vóng. Nhưng mùa hè cần tránh nắng gắt, nếu không lá sẽ chuyển màu đỏ.

Có khả năng chịu hạn nhất định, nhưng cần giữ cho đất chậu luôn ẩm, mùa đông tưới ít. Cứ nửa tháng bón phân 1 lần, sau khi cây thành hình thì có thể giảm bón phân.

Do cây sinh trưởng nhanh, cần năng ngắt ngọn và cắt tỉa để cây ra nhánh.

Khi cây già sẽ có hiện tượng suy kiệt, mỗi năm cần thay cây mới.

Sâm Nam Dương lá tròn viền nạm

Nhân giống

Dùng phương pháp giâm cành. Có thể chọn cắt các cành dài 10cm để giâm, ở nhiệt độ 15-25°C, 1 tuần sau là có thể ra rễ.

SÂM NAM DƯƠNG LÁ TRÒN

Sâm Nam Dương lá tròn còn có tên là cây Bào đồng phúc lộc lá tròn, là loài quán mộc xanh quanh năm. Thân cây màu đỏ đồng, bề mặt thân và cành có các lỗ vỏ rõ rệt. Lá kép dạng lông vũ, lá nhỏ hình thận tròn, đường kính khoảng 10cm, viền lá có các răng cưa to cùn hoặc khía nông không

đều, viền lá hơi có màu trắng, chất thịt. Chủng loại được trồng trong nghề vườn có: Sâm Nam Dương lá tròn viền nạm (Polyscias balfonriana 'Marginata'), còn gọi là cây Bào đồng phúc lộc Bạch Tuyết, Sâm Nam Dương lá tròn viền màu, lá khá nhỏ, dài rộng đều khoảng 5-8cm, viền lá có nạm các đốm màu trắng sữa không đồng đều; Sâm Nam Dương lá vàng ('Pennockii'), còn gọi là Sâm Nam Dương lá tròn Pannuoshi, Sâm Nam Dương đốm vằn, mặt lá trơn giống như sáp, gân chính của lá có một dải đốm vằn màu xanh vàng hoặc màu vàng kim.

Sâm Nam Dương lá tròn thuộc loài Sâm Nam Dương, họ cây Ngũ Gia. Nguyên sinh ở New Caledonia.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường nóng ẩm, không chịu được rét, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 22-28°C, nhiệt độ mùa đông thấp dưới 15°C sẽ ảnh hưởng đến sự sinh trưởng của cây, dưới 10°C cây bị rụng lá. Ưa sáng, nhưng kị nắng chiếu trực tiếp. Không yêu cầu cao về đất trồng, nhưng trồng trong đất pha cát tơi xốp và giàu chất mùn thì tốt hơn.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Cần ánh nắng tán xạ sáng sủa, nếu quá râm màu lá sẽ tối và không óng ánh, các chủng loại lá màu, các đốm vằn sẽ phai thành màu nâu.

Ưa ẩm, nhưng kị đất chậu quá ẩm và dầm nước, việc tưới nước cần khô ẩm xen nhau.

Mỗi tháng tưới phân loãng 2 lần, mùa đông ngưng bón phân.

Nhân giống

Dùng phương pháp cắm cành. Vào mùa xuân chọn cắt ngọn cành dài 8-10cm làm giống rồi cắm vào giới chất, đậy túi ni lông lên để giữ ẩm, trong điều kiện 21°C, 20-30 ngày sau sẽ ra rễ.

QUYẾT ĐUÔI PHỤNG LÁ KIẾM

Quyết đuôi phụng lá kiếm, còn gọi là cây Khiếm thảo bờ giếng, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây cao 30-50cm. Thân rễ mọc nghiêng, lá nhị hình, mọc cụm, chất cỏ, có thể dài đến 10-25cm, rộng 5-15cm, lá kép dạng lông vũ đôi; Lá con hình kim to bản, rộng 2-6m, lá không phát triển thì tương đối nhỏ, các túi bào tử phân bố ở viền lá. Các chủng loại được trồng trong nghề vườn của Quyết đuôi phụng lá kiếm có: Quyết đuôi phụng lá kiếm trắng bạc (Pteris ensiformis 'Evergemiensis'), giữa mặt lá có các đường vân màu trắng; Quyết đuôi phụng Victoria ('Victoriae'), còn có tên là Quyết đuôi phụng gân bạc, cây cao 15-35cm, lá kép dạng lông vũ, lá con có hình sợi hoặc khía sâu hình bàn tay hay hình lông vũ, viền lá có răng nhỏ, viền lá màu xanh đậm, gân lá màu trắng bạc.

Quyết đuôi phụng lá kiếm có thể sinh trưởng trong phòng sáng sủa trong một thời gian dài, hình lá của cây độc đáo, màu lá đẹp, có thể dùng để trang trí thư phòng, phòng khách hay phòng ngủ...

Quyết đuôi phụng lá kiếm thuộc loài Quyết đuôi phụng, họ cây Quyết đuôi phụng, nguyên sinh ở vùng Hoa Nam, Tây Nam Trung Quốc và vùng nhiệt đới châu Á.

Điều kiện trồng trọt

Ưa ấm, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 15-26°C, ngừng sinh trưởng ở 10°C trở xuống, các chủng loại hoa lá đòi hỏi khá cao về nhiệt độ, nhiệt độ về mùa đông không thấp dưới 5°C. Khả năng chịu râm tốt. Ưa

Quyết đuôi phụng lá kiếm

môi trường ẩm, độ ẩm không khí tương đối yêu cầu ở mức 70% - 80%. Không chịu được hạn, ưa đất trồng tơi xốp, thông khí và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Loài lá xanh có thể sinh trưởng tốt trong môi trường nửa râm, mùa hè nên che 70% ánh nắng. Nhưng các loài lá đốm thì cần ánh nắng rực rỡ để giữ cho sắc lá diễm lệ.

Vào kỳ cây sinh trưởng không được để đất chậu khô hạn mất nước, cần giữ cho đất chậu luôn ẩm, nhưng mùa đông thì cần giảm tưới nước.

Ưa môi trường râm ẩm, cần thường xuyên giữ cho độ ẩm môi trường ở mức tương đối cao, hàng ngày năng phun nước mặt lá.

Mỗi tháng tưới 1 lần phân loãng.

Do bộ rễ phát triển, nên mỗi năm cần đảo chậu 1 lần. Đất trồng có thể dùng đất vườn, đất lá mục, than bùn và trân châu nham để phối chế.

Nhân giống

Tách cây hoặc gieo bào tử. Tách cây tiến hành vào mùa xuân kết hợp với đảo chậu. Các giống hoa lá chỉ có thể nhân giống bằng cách tách cây.

VẠN NIÊN THANH TÍM

Vạn niên thanh tím (Rhoeo discolor) còn có tên là Cẩm lan tím, Vạn niên thanh lưng tím, Bạng hoa, là cây thân cỏ sống lâu năm. Cây cao 20-40cm. Thân to đứng nghiêng, không phân nhánh. Lá hình kim hoặc hình kiếm, dài 15-30cm, rộng 3-4cm, mặt lá màu xanh, lưng lá màu tím.

Thân và lá có nước. Hoa màu trắng mọc ra từ đài hoa màu tím giống như 2 mảnh vỏ của con trai sông.

Giống được trồng có Vạn niên thanh tím lá đốm (Rhoeo discolor

Vạn niên thanh tím

'Vittata'), mặt lá có các đường vân màu vàng.

Vạn niên thanh tím sinh trưởng suốt cả 4 mùa, mặt lá và lưng lá đỏ xanh đan nhau rất đẹp mắt, hoa lại rất độc đáo, giá trị thưởng thức khá cao.

Vạn niên thanh tím thuộc loài Vạn niên thanh tím, họ cây cỏ chân vịt. Nguyên sinh ở Mêhicô và Guatemala.

Điều kiện trồng trọt

Ưa khí hậu ấm, ẩm và môi trường nửa râm. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-22°C, không chịu được rét, ngưng sinh trưởng ở 10°C trở xuống, nhiệt độ qua đông không được thấp dưới 5°C. Khả năng thích ứng tốt, dễ trồng, có khả năng chống khô hạn nhất định. Ưa đất trồng tơi xốp và giàu chất hữu cơ, kị đất thịt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Ưa ánh nắng tán xạ đầy đủ, khi trồng và chăm sóc cần che đi 30% - 50% ánh nắng. Kị ánh nắng chiếu trực tiếp, nắng quá gắt cây sẽ sinh trưởng không tốt, lá sẽ cuộn lại và héo úa. Cũng không được quá râm, nếu không lá sẽ khô vàng.

Cứ 2 tuần tưới phân 1 lần để cây mọc rậm rạp.

Có khả năng chống hạn nhất định, nhưng trong thời kỳ cây sinh trưởng cần cung cấp đủ nước. Không để chậu dầm nước, nếu không cây dễ bị thối rễ. Yêu cầu khá cao về độ ẩm không khí, cần năng phun nước mặt lá.

Mỗi năm hoặc cách năm đảo chậu 1 lần. Cây trồng đã nhiều năm do lá gốc rụng khiến hình cây không đẹp, nên cần cắt ngang gốc để cho ra ngọn mới.

Nhân giống

Dùng phương pháp cắm cành, có thể tiến hành kết hợp với việc làm mới cây, chọn cắt những cành to để cắm, 2-3 tuần sau là có thể ra rễ. Vạn niên thanh tím khi già gốc cây đôi khi mọc mầm, có thể đợi mầm mọc đến một kích thước phù hợp sẽ tách ra và trồng riêng. Vạn niên thanh tím cũng có thể nhân giống bằng cách trồng trọt, nhưng giống lá hoa thì không thể nhân giống bằng cách trồng trọt, chỉ có thể bằng cách cắm cành hoặc tách cây mới giữ được tính trạng của các đốm màu.

LAN ĐUÔI HỔ

Lan đuôi hổ còn gọi là Lan da hổ, Lan hổ thảo, Lan vạn tuế, Lan cẩm, là loài thực vật thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Có thân rễ dạng bò lan, lá mọc cụm, thường có 2-6 lá thành bó, lá thẳng đứng, chất da, dày, có hình kim to bản dạng sợi, đỉnh lá nhọn, gốc lá hẹp dần tạo thành cuống lá có rãnh, màu xanh tối, có các vằn ngang màu xanh xám nhạt, vì lá có vằn giống như da hổ nên có tên như vậy, trên lá phủ phấn trắng, cao chừng 80cm, rộng 3-7cm. Mùa xuân và mùa hạ nở hoa, mỗi cành hoa có 3-8 đóa, 1-3 cành mọc cụm trên cùng một trụ hoa, hoa màu trắng hoặc màu xanh nhạt, hương thơm. Các biến chủng và chủng loại gồm có: Lan đuôi hổ viền vàng (Sanse – vieria trifasciata var. Lantrentii), viền lá màu vàng kim, có giá trị thưởng thức cao; Lan đuôi hổ lá ngắn (S. hahnii), lá ngắn và rộng, dài khoảng 10cm, mọc cụm lại thành

Lan đuôi hổ viền vàng

dạng tòa sen, màu xanh tối, 2 mặt lá có các vằn ngang, gốc dễ mọc mầm mới; Lan đuôi hổ lá ngắn vàng (S. trifasciata 'Golden Hahnii'), hình dáng nhỏ xinh, lá ngắn, trên lá không có vằn ngang, mà có các đường vân màu vàng tương đối rộng nạm ở viền lá rất đẹp; Lan đuôi hổ lá trụ (S. canaliculata), còn có tên là sừng dê, Lan đuôi hổ lá gậy, Lan đuôi hổ trụ tròn, lá hình trụ tròn và hơi cong, đỉnh lá nhọn dần, có rãnh vằn, ruột đặc, màu

xanh tối và có vằn ngang. Hình dáng cây độc đáo.

Lá Lan đuôi hổ cứng thẳng, dáng cây kỳ lạ, mặt lá có các vằn ngang như da hổ, khả năng thích ứng tốt, là loài cây ngắm lá thường được trồng trong phòng.

Lan đuôi hổ thuộc loài Lan đuôi hổ, họ cây Bách Hợp, nguyên sinh ở miền Tây châu Phi.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa khí hậu ấm áp, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-30°C, không chịu được rét, ngừng sinh trưởng ở 13°C trở xuống, nhiệt độ qua đông không được thấp dưới 8°C, khi nhiệt độ môi trường quá thấp thì thường thối từ gốc lá rồi làm chết cả cây. Ưa nắng, nhưng tránh nắng gắt mùa hè. Không yêu cầu cao về đất trồng, chỉ cần đất cát thoát nước tốt là được.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Tuy cây chịu bóng râm tốt, nhưng nếu để cây lâu trong bóng râm, lá sẽ dần tối lại, lá sẽ vóng, thậm chí mềm oặt xuống. Khi dời cây ra khỏi chỗ râm, cần tránh đặt cây ra chỗ ánh nắng chiếu trực tiếp, nếu không lá sẽ bị thiêu đốt.

Lan đuôi hổ nguyên sinh ở vùng khô hạn nên có thể thích ứng với môi trường khô hạn thiếu nước. Không được để úng nước, khi nước quá nhiều, lá sẽ mất sự óng ánh, thậm chí thối rễ mà chết. Vào kỳ cây sinh trưởng, cần nắm vững nguyên tắc "thà khô còn hơn ướt", chỉ cần giữ cho đất chậu ẩm là được, mùa đông cần hạn chế tưới nước để tăng cường khả năng chống rét cho cây.

Vào kỳ cây sinh trưởng, cứ nửa tháng bón kết hợp phân đạm và lân 1 lần, bón phân đạm lâu dài thì các đốm vằn trên lá sẽ trở nên ảm đạm.

Đất trồng có thể phối chế từ đất mùn và đất vườn...

Nhân giống

Dùng phương pháp tách cây, tiến hành vào 2 mùa xuân và thu kết hợp với thay chậu, nhổ cây từ chậu ra, giũ bỏ bùn đất, chỉnh sửa lại thân rễ và rễ chùm rồi dùng dao sắc tách rễ giữa cây mẹ và cây con. Khi thao tác phải kết sức tránh làm tổn thương bộ rễ để cho cây con được tách ra có được một số rễ nhất định. Tách và trồng cây con xong thì đặt vào chỗ nửa râm trong phòng, tránh mưa ướt, đồng thời hạn chế tưới nước để khỏi thối vết cắt, đến khi cây con ra lá mới thì chuyển sang chăm sóc bình thường.

Nếu nhân giống Lan đuôi hổ với số lượng lớn thì có thể dùng phương pháp cắm, tiến hành vào tháng 5 đến tháng 7, chọn những phiến lá to khỏe cắt thành các đoạn nhỏ dài 5-7cm (cũng có thể cắm cả lá, đoạn lá được cắt ra phải để nơi khô mát vài ngày cho đến khi vết cắt khô thì cắm thẳng hoặc cắm nghiêng vào giới chất, cắm sâu khoảng 1/3 đến 1/2 đoạn lá, cắm xong tưới 1 lần nước trong. Khi cắm phải chú ý vị trí trên dưới của đoạn lá giống, nếu cắm ngược sẽ không thể ra rễ. Ở nhiệt độ 15-25°C, khoảng 1 tháng sau vết cắt sẽ ra rễ, mọc thân rễ mới và dần mọc thành cây mới. Khi cây con được 2-3 lá thì có thể dời trồng vào chậu. Các biến chủng viền nạm màu vàng thì cây được nhân giống bằng cách cắm lá sẽ không giữ được tập tính tốt của cây mẹ, viền nạm màu vàng sẽ mất đi, do đó chỉ có thể nhân giống bằng cách tách cây.

Cỏ tai hổ

CỎ TAI HỔ

Cỏ tai hổ còn gọi là cây lá sen sọi vàng, phù dung treo sọi vàng, là thực vật thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây thấp, không có thân trên mặt đất thẳng đứng, cả cây khoác đầy lông tơ ngắn, gốc cây mọc ra các thân bò lan nhỏ dài, chất thịt, màu đỏ tím, đỉnh có thể mọc ra các tụm lá nhỏ, phía dưới có các rễ sinh khí. Lá cụm mọc ra từ gốc, cuống dài màu đỏ tím, lá hình trứng rộng hoặc hình thận, gốc lá hình trái tim hoặc hình chêm, dài 3-6cm, rộng 4-7cm, viền lá khía nông có răng cưa bề mặt màu xanh tối, gân lá có màu trắng xám rõ rệt, lưng lá màu đỏ tím, nở hoa vào tháng 4 tháng 5, nụ hoa nhú ra từ cụm lá, chùm hoa hình nón, hoa màu trắng. Giống được trồng trong nghề vườn của cỏ tai hổ là cỏ tai hổ 3 màu (Tricolor) còn gọi là cỏ tai hổ lá đốm. Hình thái giống với cỏ tai hổ, nhưng thế mọc kém hơn, màu lá của nó đẹp, giữa lá có màu xanh sẫm, viền lá có các mảng đốm màu trắng sữa tương đối rộng không đồng đều, đồng thời có các sọi màu hồng phấn nạm ở viền lá.

Cỏ tai hổ có dáng cây linh hoạt, lá giống như tai hổ, nhìn rất lạ nhất là màu lá của các giống lá, màu lại càng diễm lệ, nên đặt ở các nơi như bệ cửa sổ và trên bàn v.v... trong phòng; cũng có thể treo trang trí để thân bò lan của nó rũ xuống tự nhiên, trông cũng rất độc đáo, hấp dẫn.

Cỏ tai hổ thuộc loài cỏ tai hổ họ cây cỏ tai hổ, nguyên sinh ở Trung Quốc và Nhật Bản.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm nhưng hơi mát lạnh, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 15-25°C, nhiệt độ vào mùa đông không được thấp dưới 5°C, bộ rễ có thể chịu được nhiệt độ thấp 0°C, lá sau khi bị cóng và co lại vẫn có thể ra lá mới. Ưa ẩm. Ưa đất cát pha giàu chất hữu cơ và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Khả năng chịu râm tốt, có thể sinh trưởng được trong môi trường râm suốt 4 mùa, nhưng thích hợp nhất với môi trường có ánh nắng tán xạ sáng sủa đặc biệt là cỏ tai hổ 3 màu, nếu thiếu ánh sáng thì sẽ phai sắc.

Không chịu được khô hạn, sau khi bị khô hạn, lá sẽ tàn lụi. Đất chậu phải ẩm nhưng không dầm nước, tuy nhiên trong vòng 2 tuần sau khi nở hoa thì phải giảm lượng nước tưới. Phải giữ độ ẩm không khí tương đối cao, cần năng phun mù để tăng độ ẩm không khí. Không khí quá khô sẽ làm lá khô viền, mất màu, nhăn nheo và teo nhỏ.

Mỗi tháng tưới phân 1 lần, khi tưới phân phải tránh dây phân lên lá, nếu không sẽ bị đốm lá và thối lá.

Sau khi lá non nhú ra, lá già sẽ khô teo, cần kịp thời ngắt bỏ lá già.

Nhân giống

Sau khi nhổ cây già ra khỏi chậu, cắt thành nhiều cây để trồng riêng. Hoặc cắt cụm lá con trên thân bò lan xuống trồng, rất dễ sống, hơn nữa sinh trưởng nhanh, khoảng nửa năm là bò đầy chậu. Cỏ tai hổ cũng có thể nhân giống bằng cách trồng hạt, nhưng thế hệ sau của cỏ tai hổ 3 màu được nhân giống bằng cách trồng hạt sẽ mất đi các đốm vằn màu.

TRẦU BÀ

Trầu bà còn gọi là cây sắn dây Hoàng Kim, Ma Quỷ đằng, Thạch cam tử, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Thân cây to, có thể dài đến vài mét, đốt thân có rễ sinh khí, lá hình trứng rộng, gốc lá hình tim, cây con mới được nhân giống có lá cỡ nhỏ, lá sẽ lớn dần theo sự sinh trưởng của cây, thường dài khoảng 15cm rộng 10cm, màu xanh, chất giấy dày, óng ánh, có nạm các đốm và đường vân bất quy tắc màu trắng vàng, cũng có một số ít lá có khía nhỏ. Hoa dạng lõi dài, mọc ra từ nách lá ngọn.

Trầu bà lá to

Nhánh cây Trầu bà dài và rũ xuống. Cây cỡ nhỏ và vừa có thể đặt ở nóc tủ hoặc trên giá hoa, hoặc treo lên trang trí, để cho cành lá rũ xuống. Cây cỡ lớn thường được trồng kiểu cây tổ, đặt ở sảnh đường, thư phòng hoặc phòng ngủ là những nơi có không gian tương đối rộng.

Cây Trầu bà thuộc loài Trầu bà, họ cây Thiên Nam Tinh, nguyên sinh ở Inđônêxia.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường nóng ẩm và ánh nắng tán xạ đầy đủ, nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 20-30°C, không chịu được rét, nhiệt độ qua đông phải giữ ở mức 10°C trở lên. Không yêu cầu cao

về đất trồng, nhưng thích nghi với đất trồng tơi xốp, thông khí và thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Tránh ánh nắng chiếu trực tiếp, nếu không lá sẽ úa vàng, thậm chí bị cháy lá và mất đi các đốm vằn màu. Tuy có khả năng chịu bóng râm tốt, nhưng nếu quá râm thì chẳng những cây sẽ vóng, mà các đường vân trên lá cũng nhạt màu thậm chí biến mất.

Trong thời kỳ cây sinh trưởng cần cung cấp đủ nước, không được để đất chậu khô, nếu không lá sẽ dễ bị úa vàng. Cây trồng kiểu vật tổ còn phải để cọc trụ hút đủ nước khi phun nước mặt lá để cho các rễ sinh khí hấp thu.

Mỗi tháng bón phân 1-2 lần, nếu phun dung dịch kali dihydrogen phosphate 0,2% thì các đốm vằn trên lá sẽ càng tươi đẹp.

Lá gốc của cây già rụng xuống sẽ làm cho gốc cây trơ trụi và ảnh hưởng đến hiệu quả thưởng thức, cần cắt tỉa làm mới cây vào mùa xuân.

Nhân giống

Dùng phương pháp cắm. Vào tháng 4 đến tháng 8, chọn cắt các nhánh dài 15-25cm (khoảng 3-4 đốt), cắt bỏ lá gốc rồi cắm vào giới chất và giữ ẩm, thường xuyên phun nước mặt lá cho cây giống, khoảng 2 tuần sau có thể ra rễ. Các đoạn thân có mang rễ sinh khí thì có thể trực tiếp trồng vào chậu, nhưng cần để nơi râm mát vài ngày, đến khi sinh trưởng bình thường thì mới chuyển sang chăm sóc bình thường.

Trầu bà cũng có thể nhân giống bằng cách giâm cành.

Ngọc mã thạch

CẢNH THIÊN THÙY BỒN HOA LÁ

Cảnh Thiên thùy bồn hoa lá là giống được trồng trong nghề vườn của loài Cảnh Thiên thùy bồn (còn gọi là Kim tiền chưởng, Cảnh tiên Mã xỉ hiện), là thực vật thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Toàn cây chất thịt, khi còn nhỏ thì mọc thẳng, sau có dạng rũ xuống, có thể dài đến 30-40cm. Trên mỗi đốt mọc ra 3-4 phiến lá, mọc cụm lại. Lá hình trứng rộng, dài 1,5 – 2,5cm, rộng 1-2cm, viền lá hơi có răng cưa hình sóng, màu xanh, giữa lá màu vàng. Cây cùng loài thường thấy có: Cảnh thiên ngọc mễ (Sedum Morganianum), còn gọi là cây đuôi sóc, cảnh thiên phỉ thúy, cây đuôi lừa chuỗi ngọc, nguyên sinh ở Mêhicô, là cây thân cỏ xanh quanh năm, nhiều thịt, thân nhỏ dài, cây con đứng thẳng, sau rũ xuống, có thể dài đến 50cm, phiến lá hình cọc sợi, màu lá xanh mọc rậm rạp trên thân có

dạng bông cong xuống; Ngọc mễ thạch (S. rubrotinctum), còn gọi là cây Hồng chi ngọc, Cảnh thiên nhiễm hồng, là cây thân cỏ chất thịt sống lâu năm, phân nhiều cành, lá mọc cách, hình trụ tròn, đầu lá tròn, không có cuống, lá có màu đỏ vào mùa đông hay dưới nắng mạnh, chỗ gần mũi lá có dạng trong suốt.

Cây Cảnh Thiên thùy bồn hoa lá có màu sắc độc đáo các lá màu mọc cụm trên đốt thân giống như những đóa hoa rất kỳ thú, là loài cây đẹp để trang trí.

Cảnh Thiên thùy bồn hoa lá thuộc loài Cảnh Thiên, họ cây Cảnh Thiên. Nguyên sinh ở Nam Phi.

Điều kiện trồng trọt

Cây ưa môi trường ấm, nửa râm và thông gió, chịu được khô hạn, sợ nóng ẩm, nhiệt độ thích hợp để cây sinh trưởng là 16-23°C, nhiệt độ qua đông an toàn là 5°C. Ưa đất cát pha thoát nước tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Do lá có thể chứa nước nên cây chịu hạn khá tốt, không nên tưới quá nhiều nước để đất chậu ở trạng thái nửa khô là được, nếu không sẽ dễ bị thối rễ chết cây, mùa đông phải hạn chế tưới nước.

Về cơ bản thì không cần bón phân, hoặc chỉ tưới chút phân loãng là được.

Nhân giống

Dùng phương pháp cắm cành. Chọn cắt ngọn cành dài 5-8cm, cắt bỏ lá phía dưới rồi cắm vào giới chất. Giới chất không được quá ẩm để tránh thối cành.

Quyển bách

CÂY QUYỂN BÁCH

Quyển bách còn có tên là Vạn niên thanh, cỏ hoàn hồn, cỏ cửu tử hoàn hồn, là loài Quyết sống trên đá cỡ nhỏ, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây cao 5-15cm. Thân chính mọc thẳng, ngọn phân các nhánh nhỏ mọc cụm, giống như tòa sen, các nhánh tòe ra như dải quạt. Lá nhỏ, hình tròn dạng trứng, dài 1-2,5cm, mọc rậm rạp trên cành nhỏ dẹt, lá nhọn, có gai, gốc nghiêng, mặt ngoài trong suốt, có các răng nhỏ. Các túi bào tử mọc trên các đỉnh cành nhỏ. Các chủng loại được trồng còn có Quyển bách xanh sẫm (Selaginella doederleinii), còn gọi là cây Thạch thương bách, Quyển bách Đức Đa, mặt trên lá dinh dưỡng có màu xanh, mặt dưới màu trắng xanh; Quyển bách Giang Nam (S. moellendorfii), lá màu xanh lam, viền lá viền trắng chất màng. Quyển bách tổ chim (S. lepidophylla), còn gọi là Quyển bách phục sinh, nguyên sinh ở nước Mỹ, Mêhicô, Pêru, cành lá rậm rạp, dạng quả bóng tròn, lúc đầu cành lá có màu xanh tươi, lớn lên thì biến thành màu nâu đỏ; Quyển bách đỉnh bạc (S. martensii 'Watsoniana'), nguyên sinh ở Mêhicô, cây mọc thẳng đứng, nửa thân trên cong hướng ra ngoài, nhánh nhỏ và lá của mỗi cành mọc trên cùng một mặt phẳng, lá màu xanh lá mạ, ngọn cành màu trắng bạc.

Cây Quyển bách có hình dáng kỳ lạ, thích hợp với việc trồng trong chậu cỡ nhỏ và bày trên bàn.

Quyển bách thuộc loài Quyển bách, họ cây Quyển bách, mọc ở trong các khe đá khô có độ cao 200-1000m so với mặt nước biển ở các nơi thuộc Trung Quốc.

Điều kiện trồng trọt

Khả năng chống hạn rất tốt, cành lá khi khô sẽ cuộn lại, khi ẩm lại mở ra, khi độ ẩm cao sẽ trải phẳng ra. Sức sống mãnh liệt, bị lửa thiêu cháy mà gặp mưa thì vẫn sống lại được. Ở 5°C sẽ qua đông an toàn. Ưa đất cát pha, tơi xốp thấm nước.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trồng nên dùng đất lá mục màu mỡ tơi xốp.

Vào kỳ cây sinh trưởng cần năng phun nước mặt lá và môi trường xung quanh, để giữ cho độ ẩm tương đối cao.

Cần chú ý che nắng vào 2 mùa hè và thu có nhiệt độ cao.

Nhân giống

Dùng cách tách cây, tiến hành vào mùa xuân kết hợp với đảo chậu. Cây được tách ra thì đặt nơi râm ẩm, cây sẽ rất dễ sống.

CÂY TRÚC DỤ LƯNG TÍM

Cây Trúc dụ lưng tím còn gọi là Trúc dụ lưng đỏ, Trúc dụ hoa nằm lưng đỏ, là thực vật thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây cao 30-40cm, có thân rễ chất thịt. Lá hình kim rộng hoặc hình bầu dục dài, lá dài 40-50cm, rộng 8-15cm, màu xanh

Trúc dụ lưng tím

tối, óng ánh, lưng lá màu đỏ tím, cuống lá ngắn, dài chừng 25cm. Cuối xuân đầu hạ nở hoa, hoa hình nón, nụ và đài hoa màu đỏ, chất sáp, hoa nhỏ màu trắng,

Cây Trúc dụ lưng tím có hình cây đầy đặn phiến lá xanh đỏ 2 màu phản chiếu nhau, trông yên tĩnh và trang trọng, là loài cây ưa râm để ngắm lá rất tốt, là một trong các chủng loại được trồng phổ biến nhất của họ cây Trúc dụ, có thể đặt cây ở thư phòng, khách sảnh và phòng ngủ.

Cây Trúc dụ lưng tím thuộc loài Trúc dụ hoa nằm, họ cây Trúc dụ, nguyên sinh ở Braxin.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm, ẩm và râm tối, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 20-35°C, ngưng sinh trưởng ở 15°C trở xuống, nhiệt độ qua đông là 10°C. Ưa đất trồng tơi xốp và giàu chất hữu cơ.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Ưa râm, khi nắng gắt cây sẽ bị cháy nắng, vào kỳ cây sinh trưởng cần che bớt 70% - 80% ánh nắng, mùa đông che 50% nắng.

Vào kỳ cây sinh trưởng cần cung cấp đủ nước, nhưng không được để đất chậu tích nước để tránh ảnh hưởng đến sinh trưởng và khỏi thối rễ, vào mùa đông cần hạn chế tưới nước, đồng thời năng phun nước mặt lá và môi trường xung quanh để tăng độ ẩm không khí.

Vào kỳ cây sinh trưởng, mỗi tháng tưới phân 1-2 lần để đảm bảo cây sinh trưởng mạnh.

Cứ 1-2 năm đảo chậu 1 lần, đất trồng có thể phối chế từ đất lá mục hoặc đất than bùn thêm 1/3 trân châu nham.

Nhân giống

Dùng cách tách cây. Kết hợp với đảo chậu tách cây thành nhiều lùm rồi đem trồng riêng. Sau khi lên chậu thì hạn chế tưới nước, đến khi cây sinh trưởng thì mới tưới nước như bình thường.

Lệ vằn hổ

LÊ VẰN HỔ

Lê vằn hổ còn gọi là Lan lệ huệ, cây Hồng kiếm, Lan hoa lá vằn hổ, là cây xanh quanh năm, sống lâu năm. Cây cao 50-60cm. Lá màu xanh thẫm, viền lá liền, 2 mặt lá có các vằn ngang màu đen tím, khoảng 20 lá trở thành một lùm lá hình tòa sen. Hoa mọc thẳng, có dạng cây nến hoặc hình kiếm và hơi dẹt, hoa đỏ tươi, mọc chồng lên nhau, đỉnh hoa nhọn, lâu tàn, ban ngày nở hoa vàng, ban đêm nở hoa trắng.

Trúc dụ vằn hổ chẳng những có đốm trên mặt lá giống vằn hổ, mà nụ hoa cũng rất tươi đẹp, có thể thưởng ngắm lâu dài, có thể gọi là cây ngắm lá quý giá, có thể đặt ở sảnh đường, thư phòng, phòng ngủ v.v...

Lê vằn hổ thuộc loài lê Lệ huệ, họ cây lê, nguyên sinh ở Braxin.

Điều kiện trồng trọt

- Ưa ấm, nhiệt độ sinh trưởng thích hợp là 20-27°C, mùa đông cần giữ ở mức 10-15°C, cần ánh nắng.

Hướng dẫn cách chăm sóc

- Mỗi ngày tốt nhất để cây ra nắng 3-4 giờ thì cây mới nở hoa được, nhưng buổi trưa thì phải che nắng.

Tưới nước thì khô ẩm xen nhau, không được quá ẩm, nhưng máng nước trong tòa sen thì cần phải luôn có nước. Mùa đông giảm lượng nước tưới.

Kị không khí khô, độ ẩm tương đối cần giữ ở mức 60% trở lên, cần năng phun nước mặt lá.

Mỗi tháng tưới phân 1 lần, phân không những cần tưới vào chậu, mà còn cần tưới một ít vào trong máng nước tòa sen.

Nhân giống

Dùng cách tách cây. Khi các cây con mọc ra từ bên cạnh cây mẹ lớn đến một kích thước phù hợp thì đào lên trồng riêng.

ĐIẾU TRÚC MAI

Điếu trúc mai còn gọi là Điếu trúc thảo, Điếu trúc lan, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Thân mọc bò lan, thân chất thịt, phân nhiều nhánh, trên đốt có rễ. Lá mọc cách, không có cuống, lá hình trứng hoặc hình bầu dục dài, đỉnh lá nhọn, gốc lá cùn, viền lá liền, dài 5-7cm, rộng 3-4cm, màu xanh, có các đường vân dọc màu đỏ tím và màu trắng bạc, lưng lá màu đỏ tím. Hoa nở có màu trắng, nở từ tháng 5 đến tháng 9.

Cành cây Điếu trúc mai đung đưa, sắc lá tươi sáng, cây nhỏ nhắn xinh xắn, thích hợp cho việc tô điểm phòng ngủ, thư phòng, khách sảnh,... có thể đặt trên bệ cửa sổ, giá hoa, nóc tủ là những chỗ cao, để nó rũ xuống tự nhiên, cũng có thể treo lên trang trí.

Điếu trúc mai thuộc loài Điếu trúc mai, họ cỏ chân vịt, nguyên sinh ở Mêhicô.

Điều kiện trồng trọt

Ưa ánh nắng tán xạ đầy đủ, kị nắng chiếu trực tiếp. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 15-25°C, khả năng chịu rét tốt, trong trường hợp nhiệt độ thấp trong thời gian ngắn thì cũng không bị cóng chết, nhưng tốt nhất giữ ở mức 8°C trở lên. Không yêu cầu cao về đất trồng, khả năng thích ứng tốt, nhưng thích hợp khi mọc trên đất tơi xốp, màu mỡ.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Nên đặt cây chỗ nửa râm, nắng gắt sẽ làm úa khô lá. Nếu quá râm thì cây sẽ vóng, thân lá gầy guộc, lá mất đi các đốm màu sặc sỡ và biến thành màu xanh, ảnh hưởng đến việc thưởng thức.

Không bón quá nhiều phân đạm, nếu không lá sẽ mất đi các đốm vằn. Vì kị khí hậu nóng bức, nên vào mùa hè nhiệt độ cao cần ngưng bón phân.

Điều trúc mai

Không chịu được khô hạn, đất chậu quá khô, lá phía dưới sẽ dễ bị héo úa và rụng xuống. Tuy có thể chịu được môi trường khô hanh, nhưng vào kỳ cây sinh trưởng cần năng phun nước mặt lá để lá cành sinh trưởng tốt.

Cần năng ngắt ngọn để cây ra nhiều nhánh rậm rạp, cây già gốc trụi thì nên cắt đi để làm mới cây.

Nhân giống

Dùng cách cắm cành. Vào tháng 4 đến tháng 9 chọn cắt cành có ngọn dài chừng 10cm, ngắt bỏ lá gốc rồi cắm vào sàng giống, giữ trong môi trường ẩm và nửa râm, 1-2 tuần sau là có thể ra rễ.

CỎ CHÂN VỊT LÁ TÍM

Cỏ Chân Vịt lá tím còn gọi là cỏ lá tím, mai lá tím, cỏ cẩm tím, La lan tím, là cây thân cỏ xanh quanh năm, sống lâu năm. Thân và lá chất thịt, đặc điểm của nó là cả cây đều màu tím, nên có tên như vậy. Thân mềm mại, khi còn non thì đứng nửa thẳng, lớn lên rũ xuống hoặc bò lan, phân nhiều nhánh. Lá hình kim to bản, dài 10-15cm, rộng 3-4cm, mặt lá có vân gân màu tối và có các lông tơ thưa màu trắng, viền lá tương đối mịn. Hoa nhỏ mọc ra từ ngọn, có màu trắng hoặc phấn hồng, nụ hoa dạng vỏ.

Cỏ Chân Vịt lá tím có màu lá tươi đẹp, chăm sóc dễ dàng, cây cỡ nhỏ có thể đặt trên bàn, cây lớn có cành treo rũ nên đặt trên giá hoa, tủ sách v.v... là những chỗ cao, hoặc treo lên trang trí.

Cỏ Chân Vịt lá tím thuộc loài cỏ Chân Vịt lá tím, họ cây cỏ Chân Vịt, nguyên sinh ở Mêhicô.

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm ẩm, cần ánh nắng tương đối đầy đủ. Nhiệt độ thích hợp cho cây sinh trưởng là 15-25°C, nhiệt độ qua đông yêu cầu ở mức 5°C trở lên. Ưa đất trồng tơi xốp, thấu khí tốt.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Nên đặt cây chỗ nửa râm. Cỏ Chân Vịt lá tím phải có đầy đủ ánh nắng mới có thể giữ cho sắc lá tươi đẹp, nếu quá râm lá sẽ biến thành màu hồng phấn nhạt, đốt thân mọc dài và mềm. Nhưng nắng chiếu trực tiếp sẽ khiến mặt lá trở nên ảm đạm, không sáng sủa, quắt lại và úa vàng. Do đó trong thời kỳ cây sinh trưởng cần che bớt 30% - 50% ánh nắng.

Có khả năng chịu hạn hán nhất định, nhưng cây sinh trưởng mạnh trong môi trường đất có đầy đủ nước và độ ẩm không khí lớn. Vì vậy, trong thời kỳ cây sinh trưởng cần tưới nước đầy đủ, đồng thời năng phun nước mặt lá.

Cỏ Chân Vịt lá tím

Những cây đã trồng lâu năm, do lá gốc rụng khiến gốc trơ trụi, hình cây không đẹp, nên cần cắt cây để gốc ra cây mới.

Nhân giống

Dùng phương pháp cắm cành. Vào tháng 4 đến tháng 7, chọn cắt cành trên cây mẹ khoảng 7-10cm rồi đem cắm sau khi đã hong cho cành hơi khô, 1-2 tuần sau sẽ ra rễ, khả năng sống rất cao.

NGA CHƯỞNG SÀI LÁ HOA

Nga chưởng sài lá hoa còn gọi là cây bàn tay (thủ thụ), bát diệp mộc (cây 8 lá), tản thụ (cây ô dù), cây Thường xuân đằng,... là loài tiểu kiều mộc hoặc quán mộc xanh quanh năm, ở nơi nó vốn sinh ra thì là loài đại kiều

Nga chưởng sài lá hoa

mộc xanh quanh năm. Dáng cây đầy đặn xinh đẹp, lá kép hình bàn tay, chất da, màu xanh bóng, lá có cuống dài. Ngọn mọc hoa hình nón, lúc đầu hoa màu xanh, sau chuyển sang màu đỏ hoa đào nhạt, cuối cùng là màu đỏ sẫm, mùi thơm. Có rất nhiều biến chủng được trồng trong nghề vườn, như: Nga chưởng sài xanh vàng, lá có màu xanh vàng; Nga chưởng sài Henry, lá to và có nhiều đốm vàng; Nga chưởng sài lá hoa, mặt lá màu xanh sẫm, có điểm các đốm vàng, trắng bất quy tắc, giá trị thưởng thức cao.

Cây Nga chưởng sài có dáng cây u nhã, lá độc đáo, khả năng thích ứng tốt là loài cây ngắm lá rất hay để trang trí trong phòng, thích hợp khi đặt trong khách sảnh, thư phòng và phòng ngủ, vào mùa xuân và mùa hạ có thể đặt cây ở sân nơi có bóng râm hoặc trên sân thượng để thưởng ngắm.

Nga chưởng sài lá hoa thuộc loài Nga chưởng sài, họ cây Ngũ gia, nguyên sinh ở Australia.

Màu sắc của bình đựng hai hòa thống nhất với màu sắc của lá

Điều kiện trồng trọt

Ưa môi trường ấm, ẩm và nửa râm. Vào mùa đông, có thể qua đông an toàn ở 12°C, nhiệt độ thấp nhất không được dưới 5°C. Ở trong phòng, mỗi ngày có khoảng 4-5 giờ ánh nắng chiếu trực tiếp là cây có thể sinh trưởng tốt. Vào mùa hạ cần che khoảng 70% ánh nắng, mùa đông không cần che nắng.

Hướng dẫn cách chăm sóc

Đất trồng được phối chế từ đất than bùn, đất mùn thêm khoảng 1/3 trân châu nham và một ít phân lót, cũng có thể dùng đất cát mịn, mỗi mùa xuân thay chậu 1 lần.

Tiến hành cắt tỉa cây kết hợp với đảo chậu, cắt bỏ gần hết cành, cũng có thể cắt đi một phần rễ để cây ra cành mới.

Tránh nắng gắt, cũng tránh quá râm, nếu không sẽ mất đốm lá. Bón phân đạm quá nhiều cũng làm mất sắc hoa và đốm lá.

Đất chậu không được thiếu nước nhất là vào 2 mùa hạ và thu, nếu không sẽ rụng lá.

Nhân giống

Nhân giống bằng cách trồng trọt hoặc cắm cành. Trồng hạt trong chậu đất cát, vùi hạt ở độ sâu gấp 2-4 lần so với đường kính của hạt. Ở điều kiện 20-25°C thì nảy mầm thuận lợi. Khi cây con cao được 5-10cm thì tách ra trồng riêng trong chậu nhỏ. Cắm cành thì chọn cắt đoạn ngọn mới dài 8-10cm mọc vào mùa xuân và mùa thu, rồi cắm vào sàng cát hoặc trong Vermiculite (chất khoáng bón cây), có thể dùng ni lông mỏng bịt chậu để giữ độ ẩm, ở 20-25°C, 4-6 tuần sau là có thể ra rễ.

Giải đáp những vấn đề thường gặp khi trồng cây lá màu

HỎI

Tại sao màu lá của thực vật ngắm lá trở nên nhạt và không óng ánh, đốm màu và đường vân trên lá phai sắc?

ĐÁP

Thường do những nguyên nhân sau gây ra:

1. Nắng chiếu quá gắt hoặc quá râm. Đại đa số thực vật ngắm lá ưa môi trường nửa râm, khi nắng chiếu quá mạnh thì ngoài các hiện tượng úa lá, khô viền ra, các đốm vân màu của một số loài cây lá đốm còn nhạt đi, thậm chí biến mất, từ đó ảnh hưởng đến sự sinh trưởng của cây và việc thưởng thức. Nhưng khi quá râm sẽ dẫn đến thân lá của cây gầy vóng, lá nhỏ lại, đồng thời lá mất đi màu sắc và độ loáng, thậm chí rụng nhiều lá. Vì vậy các loài cây ngắm lá ưa môi trường nửa râm, mỗi ngày thường yêu cầu có nắng yếu trong 3-4 giờ. Nhiều loài cây

Tước sang gân hoa

ngắm lá ưa nắng, như cỏ lá màu, môn hoa lá, dâu đỏ viền vàng v.v... thì đòi hỏi có nắng chiếu trực tiếp trong thời gian tương đối dài mới thể hiện được các quầng vân và đốm màu tươi đẹp.

2. Bón quá nhiều phân đạm. Nhiều người cho rằng cây ngắm lá dùng để ngắm lá là chính, nên cần bón phân đạm là chủ yếu, thực tế thì, nếu bón nhiều phân đạm quá sẽ khiến lá các cây có đốm màu bị phai màu. Vì vậy, khi bón phân, đồng thời với việc bón phân đạm, cần kết hợp bón phân lân và kali, nếu bón thúc ngoài rễ bằng Urê 0,1% và kali hydrogen phosphate 0,2% thì không những giúp cây sinh trưởng, mà còn có thể làm cho đốm màu và đường vân trên lá cây càng tươi đẹp hơn.

3. Nhện đỏ xâm hại. Khi cây Long huyết bị nhện đỏ xâm hại, lá cây sẽ phai sắc, cần kịp thời phòng trị.

Các loài Trúc dạ với sắc lá biến đổi đa dạng

4. Tưới quá nhiều nước. Chẳng hạn khi cây Lan lưỡi hổ được tưới nước quá nhiều, lá sẽ biến thành màu trắng, màu vằn giống như đuôi hổ của cây sẽ nhạt đi.

5. Tính trạng hoàn nguyên. Các đốm màu và đường vân trên lá cây là do lá màu xanh biến dị mà thành. Trong quá trình sinh trưởng, nhiều loài cây xuất hiện hiện tượng một bộ phận lá khôi phục lại tính trạng nguyên thủy nên mất đi các đốm và đường vân, khi phát hiện ra cần kịp thời cắt bỏ những cành, lá hoàn nguyên tính trạng.

Ngoài ra, bụi bám trên lá cây cũng có thể ảnh hưởng đến độ óng ánh trên lá, khiến cho các đốm vân màu đẹp đẽ trở nên ảm đạm, cần thường xuyên dùng bọt hoặc bông thấm nước sạch để rửa bụi bám trên mặt lá, để lá hiện ra các đốm màu, đường vân và sự óng ánh tự nhiên.

HỎI

Tại sao trên lá cây lại xuất hiện đốm? Phòng trị ra sao?

ĐÁP

Trên lá cây xuất hiện các đốm chủ yếu là do các sinh vật gây bệnh xâm nhập gây ra, sau khi tế bào và mô của cây bị sinh vật gây bệnh phá hoại và chết đi, sẽ tạo nên bệnh đốm các loại. Hình trạng và màu sắc của đốm bệnh khác nhau tùy theo bệnh, chẳng hạn bệnh đốm ở cây Tô Thiết, thời kỳ đầu là các đốm nhỏ màu nâu nhạt, sau đó dần khuyếch đại thành hình tròn hoặc các đốm bệnh có hình dạng bất định, viền đốm bệnh màu nâu đỏ, giữa có màu nâu tối đến màu trắng xám. Bệnh nhiệt thán ở cây Vạn niên thanh lá hoa, lúc đầu ở mũi lá hoặc viền lá có các đốm nhỏ màu vàng dạng nước đọng, sau mở rộng thành những đốm bệnh màu trắng xám không đồng đều, viền lá có màu nâu đỏ rộng, thỉnh thoảng có vằn vàng; Bệnh đốm

Hải đường lá màu

nâu ở cây Nhất phẩm hồng thì đốm bệnh có hình sợi dài đến hình bất định, từ màu nâu vàng đến màu nâu đen. Các đốm do chân khuẩn, vi khuẩn xâm hại gây nên có kết cấu của vật gây bệnh, tức có thể biểu hiện ra bệnh chứng rõ ràng, chẳng hạn trên đốm xuất hiện các chấm nhỏ màu đen, màu nâu (là thực thể của vi khuẩn gây bệnh). Ví dụ bệnh nhiệt thán ở cây Vạn niên thanh lá hoa, cuối cùng đốm bệnh khô nứt ra, có các chấm đen nhỏ phân tán; hoặc trên đốm bệnh có vật dạng mủ, chẳng hạn bệnh đốm lá cây Thu hải đường, nếu gặp trời mưa sẽ có chất nhầy chảy ra từ chỗ đốm bệnh.

Các phương pháp phòng trị bệnh do nhiễm khuẩn có:

1. Vào kỳ cây qua đông, cắt bỏ cành lá khô, vào thời kỳ cây sinh trưởng cần quét sạch lá rụng hoặc ngắt bỏ lá bệnh và thiêu hủy chúng đi.

2. Vào mùa xuân khi cây trổ cành ra lá, phun dung dịch để phòng bệnh.

3. Khi cây phát bệnh thì phun dung dịch mildothane gấp 1000 lần 70% hoặc dung dịch badistan gấp 500-600 lần 50% để phòng trị.

Khi mặt lá xuất hiện đốm, ngoài việc bị bệnh do nhiễm khuẩn ra, có trường hợp còn là do cây không thích nghi với điều kiện môi trường nên bị mắc bệnh phi nhiễm tính (gọi là bệnh hại sinh lý), thường do:

1. Ô nhiễm không khí. Chẳng hạn khí Clo có sức tàn hại lớn đối với tế bào thịt của lá, với nồng

độ thấp cũng có thể làm cho mặt lá cây xuất hiện các đốm nâu. Lại ví dụ khi nồng độ khí amôniắc quá cao, giữa các gân lá sẽ xuất hiện các đốm nâu đen dạng chấm, đường vân hoặc dạng mảng.

2. Thiếu nguyên tố dinh dưỡng. Chẳng hạn khi thiếu phốt-pho sẽ xuất hiện đốm vàng, thiếu can-xi lá non sẽ mất đốm màu xanh.

3. Đất chậu quá khô. Chẳng hạn cây cau Tụ trân, Tre cọ... khi đất chậu quá khô thì mặt lá sẽ xuất hiện các đốm hình lăng màu xanh cọ.

4. Cây bị cóng: ví dụ Trúc lưng rùa bị cóng, lá thường có đốm màu nâu đen lớn.

HỎI

Nguyên nhân gây thối rễ cây ngắm lá khi trồng trong chậu là gì?

ĐÁP

Nguyên nhân chủ yếu là:

1. Đất trồng quá dính, không tơi xốp. Đại đa số các cây ưa đất tơi xốp và thoát nước tốt, khi đất trồng quá dính thì khả năng thoát nước và thấu khí của đất kém, nên dễ bị thối rễ, cần phối chế đất trồng sao cho tơi xốp và thoát nước tốt.

2. Thoát nước chậm. Nếu lỗ thoát nước bị nghẹt khiến cho nước không thể thoát được ra thì cũng làm cho đất chậu quá ẩm trong một thời gian dài và gây thối rễ. Vì vậy cần làm lỗ thoát nước tốt dưới đáy chậu, đối với những loài cây yêu cầu cao về mặt thoát nước thì cần lót thêm một ít mảnh chậu vỡ hay hạt đất thô dưới đáy chậu để làm lớp thoát nước.

3. Tưới nước quá nhiều hoặc dầm mưa tích nước. Đất chậu quá ẩm trong thời gian dài hoặc tích nước sau mưa to đều ảnh hưởng đến sự hô hấp của bộ rễ khiến thối rễ, những loài cây không chịu được nước sẽ dễ bị hiện tượng này. Tưới nước phải theo nguyên tắc "không khô thì không tưới, đã tưới thì tưới cho đủ" để đất chậu luôn ở trạng thái khô ẩm xen nhau. Mưa xong cần kịp thời đổ nước đọng. Các loài cây hoa như Lan càng cua, cây Thụy hương... dễ bị thối rễ khi bị dầm mưa vào thời kì thịnh hạ, cần đặt ở chỗ mưa không hắt vào được.

4. Bón phân quá đậm hoặc bón phân xanh. Bón phân quá đậm khiến dịch tế bào trong cây thấm ra ngoài và lá làm tổn thương bộ rễ, thậm chí nhanh chóng thối rễ và chết. Bón phân xanh sẽ sinh ra nhiệt lượng lớn khi phân giải phân và thiêu chết bộ rễ của cây. Khi bón phân cần quán triệt nguyên tắc "bón loãng nhưng năng bón", đồng thời bón phân đã hoai hoàn toàn.

Sau khi rễ cây bị thối, các bộ phận của cây trên mặt đất sẽ nhanh chóng bị khô chết, nếu là thối rễ không phải do nhiễm bệnh thì có thể nhổ cây ra khỏi chậu, cắt đi số rễ thối rồi trồng trở lại chậu, đặt nơi nửa râm và chăm sóc cẩn thận. Nếu phát hiện sớm và xử lý kịp thời thì có thể cứu sống được cây, nhưng nếu để quá lâu và mất nước nghiêm trọng thì vô phương cứu chữa.

HỎI

Tại sao khi quá râm cây sẽ sinh trưởng không tốt? Thậm chí cây còn bị chết.

ĐÁP

Khi trồng cây trong phòng thường gặp trường hợp như thế này, những cây đặt ở chỗ tương đối tối, sau một thời gian sinh trưởng sẽ dần trở nên yếu ớt, thậm chí khô chết. Nguyên nhân do đâu? Đó là do quá trình cây trao đổi chất thì cây thực hiện đồng thời quá trình quang hợp và quá trình hô hấp. Trong một phạm vi nhất định, cường độ quang hợp của cây tăng lên khi cường độ ánh nắng tăng lên. Khi cường độ ánh nắng thấp đến một mức độ nhất định, chất hữu cơ mà cây tích lũy được do quang hợp sẽ gần bằng chất dinh dưỡng cây tiêu hao đi do hô hấp, lúc này cây sẽ ngừng sinh trưởng, đây gọi là hiện tượng bù ánh sáng, còn cường độ ánh sáng lúc này thì gọi là điểm bù ánh sáng. Điểm bù ánh sáng của các loài cây khác nhau rất lớn. Khi ánh nắng quá yếu và thấp hơn điểm bù ánh sáng thì lá sẽ quang hợp yếu, lượng chất hữu cơ cây tích lũy được không đủ để bù cho lượng chất hữu cơ mà cây tiêu hao đi khi hô hấp, khi đó cây sẽ yếu dần và chết. Do đó cần bảo đảm đủ cường độ ánh nắng cho cây.

HỎI

Làm thế nào để đặt các loài cây thích hợp vào các vị trí có ánh sáng khác nhau trong phòng?

ĐÁP

Các phòng khác nhau và các vị trí khác nhau trong cùng 1 phòng luôn có sự khác biệt rất lớn về điều kiện ánh sáng, ở chỗ gần cửa sổ và chỗ góc tường thì cường độ ánh sáng rất khác biệt. Cần căn cứ vào điều kiện ánh sáng ở những vị trí khác nhau để chọn những loài cây thích hợp, ở những chỗ có ánh nắng tương đối đầy đủ như cửa sổ chẳng hạn, thì có thể đặt cây lá đổi màu, lê cảnh, cỏ lá màu v.v... cũng có thể dùng các loài cây trồng treo như Thường xuân dằng biển, Tiêu thảo đá đốm rủ, Điếu trúc hoa, Mạn trường xuân lá hoa v.v... Ở những chỗ tương đối khuất thì có thể chọn những loài cây chịu râm tốt như Vạn niên thanh ngân ngọc, Lục cự nhân, môn Bạch Hạc, cây nhện ấp trứng v.v... ở những chỗ tương đối đầy đủ ánh nắng tán xạ thì nên chọn những loài cây ưa nửa râm như Điếu lan, Trúc lưng rùa, môn Hợp quả v.v... Những loài cây có đốm hoặc đường vân màu thì phải tránh đặt chỗ ánh sáng quá yếu, nếu không sẽ khiến màu lá nhạt, thậm chí mất đi.

HỎI

Làm thế nào để tránh hiện tượng cây mọc lệch?

ĐÁP

Do ánh sáng chiếu trong phòng có một phương hướng nhất định, mà cây lại có tập tính mọc hướng về phía ánh sáng, nên các cây đặt trong phòng sau một thời gian sinh trưởng sẽ bị nghiêng lệch, tức là hiện tượng cành lá hướng đến chỗ ánh sáng chiếu vào. Để giữ cho cây mọc thẳng đẹp, thì đối với các loài

cây có tính hướng sáng mạnh, cứ 7-10 ngày cần chuyển chậu 1 lần, khi chuyển thì xoay chậu 1 vòng 180°.

HỎI

Tại sao có loài cây ngừng sinh trưởng thậm chí chết ở 0°C trở lên? Chết rét và chết cóng có gì khác nhau?

ĐÁP

Sự sinh trưởng của nhiều loài cây đòi hỏi phải có nhiệt độ tương đối cao, khi nhiệt độ là 0°C trở lên, tác dụng quang hợp yếu đi, khả năng hô hấp của bộ rễ sẽ giảm hoặc ngừng hẳn, chức năng sinh lý mất cân bằng, dẫn đến cây bị tổn thương mạn tính và chết, đây gọi là hiện tượng chết rét. Còn chết cóng là hiện tượng khi nhiệt độ dưới 0°C, tế bào của cây bị đóng băng, cây bị tổn thương và chết đi. Do đó sự nguy hại của nhiệt độ thấp đối với các loài cây là khác nhau.

Mon lá hoa

Trang trí cây lá màu trong nội thất

Mai Tuệ Mẫn - Trương Lỗ Quy

Chịu trách nhiệm xuất bản
TRƯƠNG HẠNH

Biên tập : PHÒNG BIÊN TẬP TỔNG HỢP
Trình bày & bìa : Minhtri Design Co
Sửa bản in : KIỀU LAN

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT
44B Hàm Long, Hoàn Kiếm, Hà Nội
ĐT : 8225473 - 9436141 - 9436126 - Fax : 9436133

Liên kết xuất bản :
CTY VĂN HÓA MINH TRÍ - NS. VĂN LANG
25 Nguyễn Thị Minh Khai, Q.1, TP.HCM
ĐT : 8.242157 - 8233022 - Fax : 84.8.235079

In 1000 cuốn khổ 13x19cm tại Xưởng in CN Trung Tâm Hội Chợ Triển Lãm Việt Nam. Giấy phép số 1521/CXB-QLXB Cục xuất bản cấp ngày 20.12.2002. Trích ngang kế hoạch xuất bản số 300/MT-TNKH Nhà xuất bản Mỹ Thuật cấp ngày 22.9.2003. In xong và nộp lưu chiểu quý 1 năm 2004.

MAI TUỆ MẪN
TRƯƠNG LỖ QUY

TRANG TRÍ CÂY LÁ MÀU TRONG NỘI THẤT

Nhà Sách VĂN LANG
25 Nguyễn Thị Minh Khai, Q.1, TP.HCM
DT :8242157 - 8233022 - FAX :8235079
9 Phan Đăng Lưu, Q.BT, TP. HCM-DT:8413306
E-mail : vanlangmt@yahoo.com

8 935073 007576